

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София 1092, ул. „Дякон Игнатий” № 3

Рег. № _____

Екземпляр единствен

Копие № _____

РЕЗЮМЕ

на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия през 2024 г.

Отчетът за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2024 г. е изготвен съгласно Указания за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г., Меморандум на програмните решения за периода 2024 – 2029 г., Доктрина за финансово осигуряване” (НП-8, издание А), въведена за изпълнение с МЗ № ОХ-433/07.05.2019 г. и Указания № РД 60-1/06.01.2025 г. на Постоянния секретар на отбраната за изготвяне на „Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в Министерство на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА) през 2024 г.”

Отчетът е изготвен в изпълнение на чл. 133 ал. 3 от Закона за публичните финанси, Указания № ДДС-07/16.12.2024 г. на министъра на финансите относно Годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2024 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2024 г. на бюджетните организации и Указания № БЮ – 3/09.07.2024 г. на министъра на финансите за формата, съдържанието и сроковете за съставяне и представяне на подробен отчет към полугодieto и за годината за изпълнението на програмните бюджети за 2024 г. от първостепенните разпоредители с бюджет, които прилагат програмен формат на бюджет.

Отчетът е разработен на основата на представените отчети от ръководителите на основни програми (програми) и отчетите за изпълнение на отбранителните политики и промените в нормативната уредба през 2024 г.

Отчетът за степента на изпълнение на отбранителните програми (бюджетни програми по бюджета на МО за 2024 г.) е изготвен, с цел да се анализират постигнатите резултати от Основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2024 г. и да се оцени до каква степен се реализират целите на приетите области на политика в отбраната (отбранителни, секторни политики), целите и приоритетите на отбранителните програми.

В рамките на Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) МО продължи да планира и управлява бюджетните разходи по политики и отбранителни програми и да изготвя бюджета в програмен формат.

Съгласно ЗДБРБ за 2024 г. и ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнение на държавния бюджет, бюджетът на МО е утвърден по две отбранителни политики (области на политика в отбраната, секторни политики) **„Отбранителни способности“** и **„Съюзна и международна сигурност“**, 11 основни отбранителни програми, които подкрепят изпълнението на политиките и по направления на разходите, както следва:

Политика „Отбранителни способности“

Основна програма № 1 „Подготовка и използване на Въоръжените сили (ВС)“;

Основна програма № 2 „Управление на човешките ресурси и резерв“;

Основна програма № 3 „Военна полиция“;

Основна програма № 5 „Медицинско осигуряване“;

Основна програма № 6 „Военно-патриотично възпитание и военно-почивно дело“;

Основна програма № 7 „Изследвания и технологии“;

Основна програма № 8 „Военно образование“;

Основна програма № 9 „Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска“;

Основна програма 12 „Управление на инвестиционни проекти“;

Политика „Съюзна и международна сигурност“

Основна програма № 4 „Членство в НАТО и Европейския съюз и международно сътрудничество“;

Основна програма № 10 „Военно разузнаване“.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г., ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г., бюджетът на МО е в размер на **2 129 194 000 лв.**, без Държавните висши военни училища (ДВВУ), трансферът за ДВВУ за 2024 г. е в размер на **59 040 200 лв.** Предвидените в Централния бюджет (ЦБ) финансови средства за изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти за модернизация и превъоръжаване на Въоръжените сили (ВС) са в размер на **1 761 910 000 лв.** Разходите за отбрана по бюджетите на другите Първостепенни разпоредители с бюджет (ПРБ) за 2024 г. са в размер на **266 800 000 лв.** и включват следните разходи:

- разходи за пенсии на военнослужещи, намалени с отчисленията на военнослужещите към пенсионните фондове

- **231,7** млн. лв.;

- разходи за военни съдилища и военни прокуратури - **18,9** млн. лв.;

- разходи за издръжка на Постоянната делегация на Република България в НАТО, вноски на Република България към гражданския бюджет на НАТО и към Европейския механизъм за подкрепа на мира, изплащани от бюджета на МВнР

- **10,7** млн. лв.;

- вноски на Република България към фонда на НАТО за иновации, изплащани от бюджета на Министерство на иновациите и растежа - **5,5** млн. лв.

Общо разходите за отбрана, включващи разходите на МО, трансфер на ДВВУ, планираните средства в ЦБ и разходите на другите ПРБ за 2024 г. са в размер на **4 217 000 000 лв.**, което е **2,05 %** от Брутният вътрешен продукт (БВП) (БВП е **205 849** млн. лв., съгласно РМС № 16/12.01.2024 г. за одобряване на промените в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024-2026 г., одобрена с РМС № 830/21.11.2023 г.)

На основание чл. 109, чл. 110 и чл. 112 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), през 2024 г., Министерство на финансите (МФ) извърши корекции по бюджета на Министерство на отбраната (МО) и по бюджетите на ДВВУ. Всички корекции по бюджета на МО и ДВВУ са дадени в Приложение № 11 към настоящия отчет.

На основание на извършените корекции, коригираният годишен бюджет на МО, (уточненият план на бюджета на МО) е в размер на **3 580 063 666 лв.** На основание на извършените корекции коригираният годишен бюджет на ДВВУ (уточненият план на бюджета на ДВВУ) е в размер на **169 385 170 лв.**

Бюджетът на МО заедно с бюджета на ДВВУ е в размер на **3 749 448 836 лв.** след като са отразени всички корекции по бюджета на МО и ДВВУ през 2024 г. (уточнен план на бюджета). Разходите за МО представляват **1,82 %** от БВП за 2024 г. (БВП е **205 849** млн. лв., съгласно РМС № 16/12.01.2024 г. за одобряване на промените в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024-2026 г., одобрена с РМС № 830/21.11.2023 г.).

Общият размер на разходите по основни отбранителни програми на МО през 2024 г., включително и с извършените разходи в ДВВУ, възлиза на **3 696 797 717 лв.**, което е **1,83 %** от БВП. (БВП е 201 470 млн. лв. съгласно Есенната макроикономическа прогноза на МФ от 4.12.2024 г.) Ако се добавят и финансовите средства, свързани с отбраната по другите ПРБ, то разходите за отбрана са в размер на **3 963 604 025 лв.** и са **1,97 %** от БВП.

Допълнително, по други сметки за средства от ЕС бяха изразходвани финансови средства в размер на **32 449 645 лв.**, от които **31 385 564 лв.** по Програмата на НАТО за инвестиции в областта на сигурността (NSIP), изразходвани за колективни способности на НАТО на територията на Република България.

Изразходваните финансови средства в МО по отбранителни политики и основни отбранителни програми, заедно с разходите за ДВВУ, са дадени в таблица 1:

Таблица 1

Политика	По Закона за държавния бюджет за 2024 г.	Бюджет по уточнен план за 2024 г.	Разходи към 31.12.2024 г.	% на разходите, спрямо бюджета по уточнен план
Отбранителни способности	2 005 531 900	3 618 872 452	3 566 342 282	98,54
ОП 1	1 443 752 600	1 743 227 129	1 743 046 305	99,99
ОП 2	26 665 000	28 071 382	28 071 332	100,00
ОП 3	53 206 200	60 739 851	60 640 916	99,84
ОП 5	138 241 900	319 921 993	319 212 824	99,78
ОП 6	44 273 000	55 815 804	55 763 392	99,91

Политика	По Закона за държавния бюджет за 2024 г.	Бюджет по уточнен план за 2024 г.	Разходи към 31.12.2024 г.	% на разходите, спрямо бюджета по уточнен план
ОП 7	13 044 000	16 675 534	16 661 233	99,91
ОП 8	142 864 376	169 518 459	119 537 800	70,52
ОП 9	276 849 200	240 987 942	240 714 773	99,89
ОП 12	700 000	984 047 647	982 693 707	99,86
Съюзна и международна сигурност	123 662 100	130 443 095	130 455 435	100,01
ОП 4	47 295 100	43 861 401	43 873 796	100,03
ОП 10	76 367 000	86 581 694	86 581 639	100,00
ВСИЧКО ЗА МО	2 263 258 376	3 749 448 836	3 696 797 717	98,60

Отчет на разходите по направления на разходите.

Разходите на МО по направления на разходите през 2024 г. са в размер **3 696 797 717 лв.**

(с ДВВУ), включително средствата от ЦБ и са показани на Схема 1, както следва:

- за персонал **1 933 597 468 лв. (52 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ);**
- за текуща издръжка (в това число подготовка) – **476 389 065 лв. (13 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ).** Разходите за подготовка са – **18 555 879 лв. (0,50 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ);**
- за капиталови разходи – **1 286 811 184 лв. (35 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ).**

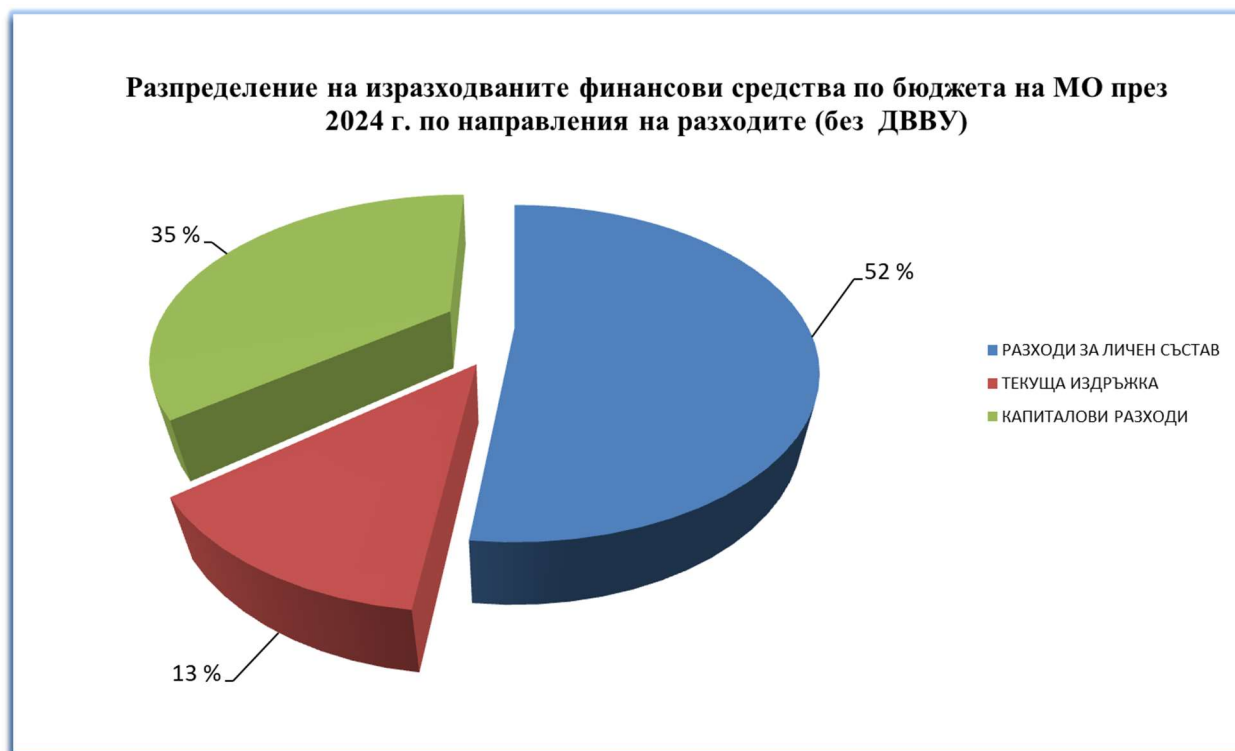
Схема 1

Разходите на МО без разходите на ДВВУ са в размер на **3 577 393 201 лв.** и са разпределени по направления на разходите, показани на Схема 2, както следва:

- за персонал – **1 853 440 991 лв.** (52 % от разходите на МО без ДВВУ);
- за текуща издръжка (в т.ч. подготовка) – **448 959 680 лв.** (13 % от разходите на МО без ДВВУ);
- за капиталови разходи – **1 274 992 530 лв.** (35 % от разходите на МО без ДВВУ).

Схема 2

Финансовите средства, изразходвани в МО по направления на разходите и по основни отбранителни програми са показани в Приложение № 1 на отчета.

През 2024 г. за изпълнение на Цели за способности на НАТО - 2021 (ЦС 2021) и изграждането на декларираните военни формирования за НАТО и Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС (ОПСО на ЕС) са изразходвани финансови средства в размер на **1 101 331 149 лв.**, което е **30 %** от общите разходи на МО.

В изпълнение на целите и приоритетите на политика „**Отбранителни способности**“ през 2024 г., основните програми, които я подкрепят са постигнали следните резултати:

През 2024 г. финансовите средства, изразходвани по политика „Отбранителни способности“ са в размер на **3 566 342 282 лв.**, разпределени по основни програми, както следва:

Основна програма 1 „Подготовка и използване на въоръжените сили”

Усилията във видовете въоръжени сили, СКС, СКСО, КЛП и ККИПКО бяха насочени основно към поддържане на способностите на войсковите формирования в

постоянна готовност за използване, водене на общовойскава и специална подготовка, носене на непрекъснато бойно дежурство за надеждна охрана и гарантиране на неприкосновеността на територията, акваторията и въздушното пространство на страната, подготовка и изграждане на способности за управление, бойно осигуряване и поддръжка на формированията, определени за участие в текущи операции на НАТО и ЕС и тези от състава на Силите за отговор на НАТО (NRF).

Доктрини, концепции и планове

Развитието и актуализирането на доктриналните и концептуалните документи е систематизиран процес, който се осъществява в съответствие с процедурите, описани в Ръководство за развитие на националните концептуални и доктринални документи на ВС част I – Доктрини и приложни документи, издание (Б) април 2021 г. и част II – Концепции, издание 2013 г.

За координацията на този процес се разработва План за развитие на национални концептуални и доктринални документи в областта на отбраната и ВС¹, чрез който се поддържа архитектурата на доктриналните и концептуални документи, своевременното им актуализиране и осигуряване на хармонизация със съюзните публикации. Планът обхваща четиригодишен период, като ежегодно се утвърждава от началника на отбраната и актуализира при необходимост.

През годината продължи работата по преглед на Доктрината на ВС (НП-01)². Тя е основополагащ документ на най-високо ниво в архитектурата на доктриналните документи на ВС. По своята същност този документ се явява основа за разработването на базовите доктрини, които от своя страна разкриват основите на различни области във военното изкуство, доразвити на следващото йерархично ниво – поддържащи доктрини.

1.1.1. Базови доктрини

Предприетите дейности по базовите доктрини бяха съобразно установената рамка за техния преглед. През годината продължи работата по актуализирането на:

- Доктрина за военното разузнаване (проект НП-2, изд. Б) – процедурата по утвърждаването на доктрината приключи на 21.01.2025 г.;

- Доктрина за подготовка на ВС на Република България (проект НП-7, изд. Б) – предстои финализиране на проекта;

- Доктрина за финансовото осигуряване (проект НП-8, изд. Б) – в процес на преглед от август 2024 г.

- Удълженият период за приключване на прегледа на Доктрината на ВС (НП-01, изд. А) доведе до удължаване на сроковете на стартиране на прегледа на следните национални доктринални документи:

- Доктрина за провеждане на операции (НП-3, издание А, октомври 2018 г.) – прегледът е отложен³ до 6 месеца след утвърждаването на НП-01(Б) и въвеждането на АПР-3(Д);

¹ Утвърден от началника на отбраната на 21.02.2024 г. (ДЗ рег. № 30-11-11/21.02.2024 г.)

² Заповед на началника на отбраната № ЗНО 208/04.10.2023 г.

³ Утвърдено решение на ПРГКД с ДЗ № 30-01-8/28.12.2023 г.

- Доктрината за логистиката (НП-4, изд. А, 2019 г.) – прегледът е отложен⁴ до 6 месеца след въвеждането на АЈР-4 (С);

- Доктрина за планиране на операциите (НП-5, изд. А, 2018 г.) – прегледът е отложен⁵ до 6 месеца след утвърждаване на НП-01 (Б) и въвеждането на АЈР-5 (В).

1.1.2. Поддържащи доктрини

През годината продължи работата по доктрините от ниво 2 от националната архитектурата на доктринални документи.

Развитие на поддържащите доктрини:

- Доктрина по съвместните огньовете и таргетинг (проект НП-3.9, изд. А) – приета⁶ от СОС;

- Доктрина за придвижване (проект НП-4.4, изд. А) – предстои финализиране.

- Доктрина за гражданско-военно сътрудничество (НП-3.4.9) и Доктрина за информационни и психологически операции (НП-3.10) – прегледът беше отложен⁷ за месец август 2025 г. във връзка с необходимостта от тяхното хармонизиране с аналогичните публикации на НАТО.

- Доктрина за поддръжка от страната домакин (проект НП-4.5, изд. А) – удължен срок⁸ на прегледа до 3 месеца след въвеждане на АЈР-4.3 (В).

1.1.3. Концепции.

През периода не са актуализирани или разработвани концепции.

Изпълнение на плановете по подготовката

Подготовката във ВС се осъществяваше съгласно плановете и допринесе за съхранение на способностите за изпълнение на задачи и по трите мисии на ВС.

Програмите от състава на ОП 1 проведоха планираните мероприятия за колективна подготовка. При подготовката на щабовете се проведоха редица КЩУ, разделни, единни и съвместни щабни тренировки и компютърно подпомагани учения, на които се отработиха различни елементи по планиране, управление и ръководене на операции по съгласуване на процедурите по преподчиняване и управление на сили и средства и др.

Проведоха се мероприятия по сертифициране на декларираните формирования за НАТО и формированията от БА за участие в операции и мисии извън територията на страната.

Участие в операции и мисии извън територията на страната:

По международни споразумения

По международни споразумения ВС на Република България участват със сили и средства в бригада Югоизточна Европа (SEEBRIG).

Участие в операции

Военни формирования и отделни военнотружещи от ВС на Република България участваха в следните операции и мисии: Операцията на ЕС EUFOR – Босна и Херцеговина, операцията на НАТО KFOR – Косово, в небойната мисия на НАТО в Ирак, с военни наблюдатели в мисията за наблюдение на ЕС в Грузия, с щабни офицери във

⁴ Утвърдено решение на ПРГКД с ДЗ № 30-01-8/28.12.2023 г.

⁵ Утвърдено решение на ПРГКД с ДЗ № 30-01-8/28.12.2023 г.

⁶ Утвърдено решение на СОС на 12.12.2024 г.

⁷ Утвърдено решение на ПРГКД с ДЗ № 30-11-11/18.09.2024 г.

⁸ Докладна записка на директора на ДЛ № 30-01-8/23.10.2023 г.

военноморската операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия и въоръжени грабежи край бреговете на Сомалия – „АТАЛАНТА”, в постоянните военноморски групи на НАТО, с Мобилен комуникационен модул (DCM-F) в небойната мисия на НАТО в Ирак (NATO Mission Iraq - NMI) и с военнослужещ във военната операция на ЕС в централната част на Средиземно море (EUNAVFOR MED operation SOPHIA/IRINI). В изпълнение на „Меморандум за разбирателство за създаване на Противоминна военноморска група в Черно море (MCM BLACK SEA)“ и на Решение на Министерски съвет на Република България № 380 от 31.05.2024 г. Република България участва с военни кораби и военнослужещи от състава на ВМС. Български военнослужещи участват в мисията на ЕС за военно подпомагане на Украйна (European Union Military Assistance Mission in Ukraine – EUMAM UA).

Принос към националната сигурност в мирно време

Сухопътни войски

Активното участие по оказване на помощ на населението при бедствия издигна престижа на СВ и БА като една надеждна опора за справяне с възникнали кризисни ситуации на територията на цялата страна.

От началото на 2024 г. влязоха в сила новите планове на формированията за оказване на помощ на населението при бедствия, в които са регламентирани редът за активиране и оповестяване на формированията за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия (ФОППБ), тяхното окомплектоване с личен състав, техника и материални средства.

Офицерите от групите за управление на формированията активно участваха в мероприятията на областните и общински комисии за защита на населението при бедствия, което се отрази благоприятно на взаимодействието при съвместното изпълнение на задачи с местната държавна администрация.

СВ подготвят и поддържат в постоянна готовност 64 специализирани ФОППБ и 2 групи за евакуация на населението при ликвидиране на последствията от авария в АЕЦ „Козлодуй“. В тях са включени над 1 300 души и 500 единици специална техника.

Формированията проведоха редица практически занятия, включително с участието на личен състав от регионалните подразделения на Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (ГДПБЗН) на МВР.

Като проблемен въпрос може да се посочи нуждата от осъвременяване и доокомплектоване на оборудването на ФОППБ за действие при земетресения, промишлени аварии и аварии в АЕЦ. Тъй като през последните 15 г. не е имало бедствия от подобен характер, формирования от този тип не са активирани и няма как да се направи обективен анализ на техните реални възможности и евентуални проблеми.

Дейност на формированията от СВ по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси.

През 2024 г. формированията за разузнаване и обезвреждане на невзривени боеприпаси бяха активирани повече от 60 пъти, при което бяха разузнати и унищожени чрез взривяване общо 140 боеприпаси на територията на страната (23 артилерийски снаряди, 66 зенитни боеприпаси, 2 авиационни бомби, 2 противопехотни и противотанкови мини, 4 мини за минохвъргачка, 30 ръчни гранати и 13 боеприпаси от друг вид).

Изразходваните финансови средства за разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси за 2024 г. са в размер на **36 378** лв.

Дейност на ФОППБ от СВ за оказване на помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

През 2024 г. СВ взеха участие в потушаването на редица пожари в почти цялата страна – селата Мелница, Воден, Малък/Голям Манастир, Странджа (област Ямбол), селата Пролом, Отец Паисиево, Иван Вазово, местността „Беклемето“ (област Пловдив), селата Кърпелево, Сенокос, Бистрица, Гелешево – планината „СЛАВЯНКА“ (област Благоевград), гр. Асеновград – язовир „40^{те} извора“, гр. Сливен – хълм „Св. Георги“, гр. Стара Загора – „7^{ми} км.“ и други.

Общо формированията участваха в потушаването на над 20 големи пожари с личен състав до 2 600 военнослужещи и близо 483 единици различни видове специална техника. Продължителността на някои от пожарите достигна до над двадесет денонощия (в планината „СЛАВЯНКА“ – 23 дни).

По разпореждане на Началника на отбраната във връзка с утежнената пожароопасна обстановка в страната, бяха сформирани и поставени в ежедневна готовност допълнително 67 групи с обща численост над 1 000 военнослужещи, за усиление и подпомагане на дейността на ФОППБ при потушаването на пожари.

През месец май 2024 г. 10 военнослужещи и 3 единици специализирана техника от 38 батальон за ЯХБЗ и Е – Мусачево, съвместно с екипи на МВР и ВМА, извършиха действия по разследване на наличието на опасни химически вещества в района на село Сланотрън, област Видин, като проведеха ядрено, химическо и биологическо разузнаване и взеха проби от определен обект за разследване.

От 24.12 до 29.12.2024 г. 153 военнослужещи и 26 единици техника от 2 механизирани бригада участваха в оперативно-издирвателни мероприятия по установяване на безследно изчезнало лице на територията на община Гурково. По време на издирването бяха използвани специализирани технически средства – термовизионни прибори и дроневи за покриване на по-голяма и труднодостъпна площ при издирването.

Оказване съдействие на органите на МВР.

СВ имат основен принос в дейностите по подпомагане на органите на МВР по охрана на държавната граница и пресичане на нелегалната миграция и в този аспект те играят активна роля в подпомагане на общите усилия за включване на Република България в Шенгенското пространство.

СВ поддържаха в готовност формирования за действие при временна закрила „Съвместна подкрепа“, включващо изграждане на временни приемателни центрове (ВПЦ) и участие в изграждането на пунктове за първоначален прием на бежанци (ППП).

За противодействие на тероризма е разработен „План на СВ за действие на подчинените формирования по противодействие на тероризма“. На основание Плана и по график се носеше дежурство с нарастваща степен на готовност в съответствие с рисковете и заплахите, за оказване на съдействие на МВР от определени формирования при провеждане на съвместна антитерористична операция или за овладяване на последствията от терористичен акт. През 2024 г. формирования от СВ не бяха активирани в изпълнение на плана.

В Командването на СВ са разработени планове за участие в операции „Съвместен страж“, „Родопски страж“, „Самостоятелен страж“ и Оперативен план за участие в операция по усиление на способностите на МВР за наблюдение и контрол на югозападната граница на Република България и за подпомагане на МВР при охрана на държавната граница.

Разработените планове и процедури за подпомагане на МВР при охрана на държавната граница създават необходимата организация за оповестяване, реагиране и управление на определените сили и средства от състава на СВ и осигуряват успешното изпълнение на поставените задачи.

СВ поддържа в 24-часова готовност до 350 военнослужещи за усиление на охраната на държавната граница при възникване на извънредна ситуация, вследствие на увеличен миграционен натиск – операция „Съвместен страж“ (за българо-турската граница) и операция „Родопски страж“ (за българо-гръцката граница).

В изпълнение на мисията на ВС „Принос към националната сигурност в мирно време“, за овладяване на увеличения миграционен натиск, около 300 военнослужещи с около 50 единици техника от СВ оказваха съдействие на органите на МВР за охрана на българо-турската държавна граница – операция „Самостоятелен страж“, включващо провеждане на съвместни патрули със служители на ГД „Гранична полиция“ в районите на отговорност на ГПУ „РЕЗОВО“ – село Резово и село Граматиково, ГПУ „Малко Търново“, ГПУ „Болярово“, ГПУ „Средец“ и ГПУ „Елхово“, както и логистична поддръжка на операцията.

През 2024 г. бяха извършени 27 ротации на личния състав, което се изразява в 97 211 човекодни. Участващите формирования изпълниха над 8 400 бр. автопатрули, над 620 бр. пеши патрули, над 60 бр. секретни поста, над 40 курса за превоз на задържани лица и над 1 200 бр. други задачи. Участието в операцията продължава.

От 24.09.2024 г. до 27.11.2024 г. военнослужещи от 55 инжп – Белене извършиха неотложни ремонтно-възстановителни дейности по прилежащия път на инженерното съоръжение от възпрепятстващ тип по българо-турската държавна граница, като беше възстановен участък с обща дължина 15 940 м. Участие взеха общо 42 военнослужещи с 8 единици транспортна и специализирана техника.

Военновъздушни сили

Операции и мисии в подкрепа на населението.

По мисия „Принос към националната сигурност в мирно време“ на ВС на Република България, в интерес на сигурността на въздухоплаването на територията на страната се носеше постоянно дежурство за аварийно-спасително осигуряване със самолет и вертолет.

Участие при осигуряване на въздушен транспорт в интерес на други министерства и ведомства.

През отчетния период, в изпълнение на заповед МЗ № ОХ-56/2010 г., за нуждите на Министерството на здравеопазването и Министерството на вътрешните работи, са изпълнени следните дейности:

- 4 мисии за транспортиране на медицински екипи за извършване на органна експлантация на територията на страната;

- 7 мисии за транспортиране на пациенти в тежко здравословно състояние, от които 4 в чужбина и 3 на територията на страната (1 с вертолет);

- 2 мисии, за търсене и спасяване от въздуха на тежко пострадали граждани в труднодостъпни местности в Рила и Стара планина.

През 2024 г. в съответствие със МЗ № ОХ-228/06.04.2011 г., относно определяне на реда за съвместно използване на въздухоплавателни средства на ВВС от смесени екипажи от състава на ВВС, Авиоотряд 28 и органите на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР за пожарогасене, бяха изпълнени 20 мисии за разузнаване и пожарогасене на полски и горски пожари от въздуха. Подготвени екипажи от състава на ВВС реализираха нальот от 308 летателни часа, от които с вертолет Ми-17 – 154 часа и с вертолет AS-532 „Cougar” – 154 часа. При изпълнението им бяха изпълнени 2 082 захода и са хвърлени над 3 700 т. вода.

В изпълнение на МЗ ОХ-513/27.06.2023 г. и положителни резолюции на началника на отбраната върху заявки за използване на военни въздухоплавателни средства (ВоВС), екипажи със самолети и вертолети от състава на ВВС са изпълнили 22 мисии за осигуряване на въздушен транспорт за нуждите на Президентството, Народното събрание, Министерски съвет, МО и други министерства и ведомства, както следва:

- 4 мисии за въздушен транспорт на територията на страната, в интерес на Президентството;

- 1 мисия за въздушен транспорт на територията на страната, в интерес на Народното събрание;

- 5 мисии за въздушен транспорт в интерес на Министерски съвет, от които две на територията на страната (1 с вертолет);

- 2 мисии за въздушен транспорт до Кралство Испания за превоз на преподаватели и курсанти от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” за провеждане на краткосрочна практика на борда на научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий”;

- 10 мисии за въздушен транспорт, извън територията на страната, в интерес на МО.

Изпълнени мероприятия по оказване на помощ на населението при бедствия.

През 2024 г. формиранията за овладяване и/или преодоляване на последствия при бедствия (ФОППБ), от състава на ВВС бяха поддържани в готовност за действие, съгласно „План на ВВС за оказване на помощ на населението при бедствия”. На 08.05.2024 г. беше активирано ФОППБ от състава на в.ф. 52090-Долна Митрополия за извършване на разузнаване, транспортиране и унищожаване на невзривени боеприпаси (2 бр. 85 мм снаряди), открити в местността „Печковец” (обл. Ловеч) в района на складова база на ОДМВР – Ловеч.

В периода от 18.07. до 22.07.2024 г. ФОППБ за гасене на пожари от състава на 22-ра авиобаза участва в потушаването на сложен горски пожар на територията на община Болярово, област Ямбол.

На 30.07.2024 г. ФОППБ за неутрализиране на невзривени боеприпаси от състава на

24-та авиобаза извърши разузнаване, транспортиране и унищожаване на 82 мм мина, открита в промишлената зона на гр. Смолян, област Пловдив.

Участваият личен състав и техника при оказване на помощ на населението и държавните структури е, както следва:

<i>Мероприятия</i>	<i>Участвали</i>	
	<i>Техника (брой)</i>	<i>Личен състав (брой)</i>
Пожарогасене и разузнаване от въздуха –308 летателни часа	3 вертолета	200
Мисии за въздушен транспорт за нуждите на МЗ – 11 бр.	10 бр. х 1 самолет 1 бр. х 1 вертолет	36 4
Мисии за въздушен транспорт за осигуряване на полети със специално предназначение или полети за осигуряване на министерства или ведомства – 22 бр.	19 бр. х 1 самолет 3 бр. х 1 вертолет	92 12
Мисии за търсене и спасяване – 2 бр.	1 бр. х 1 вертолет 1 бр. х 2 вертолета	12
ФОППБ Задача за обезвреждане на бойни припаси –2 бр.	2 х 3 броя автомобилна техника	по 8
Задача за гасене на пожари – 1 бр.	1 х 29 броя автомобилна техника	125

Военноморски сили

Във връзка със заплахата от дрейфващи мини, с цел поддържане на постоянна ситуационна осведоменост, във Военноморски координационен елемент (ВМКЕ) продължи носенето на 24 часово дежурство, което осигури функционирането му като основна точка за контакт при наличието на сигнали за наблюдавани дрейфващи мини или миноподобни обекти. ВМКЕ осъществява регулярен обмен на информация с морските оперативни центрове на Румъния и Турция, военноморското командване на НАТО, с МОЦ на 6-ти флот на САЩ и центъра за корабоплаване на НАТО по въпроси, свързани с минната опасност в западната част на Черно море.

Предприети са действия по всички получени сигнали за дрейфващи мини или миноподобни обекти. През 2024 г. от силите на ВМС са открити и унищожени две дрейфващи мини от тип ЯМ и КПМ.

На основание на разработените и действащи инструкции и планове, ВМС поддържаха готовност и взеха участие в мероприятия по оказване на помощ на населението при бедствия. Също така поддържаха способности за оказване на съдействие на органите на МВР и местните власти при осъществяване на охрана на държавната граница, пресичане и предотвратяване на терористични заплахи.

През 2024 г., ФОППБ от ВМС участваха в 21 мероприятия на територията на областите с административни центрове Варна, Добрич и Бургас.

По време на активирането на формированията за унищожаване на невзривени бойни боеприпаси бяха разузнати и унищожени 14 боеприпаси, в това число ръчни гранати, артилерийски бойни припаси, морски мини и беше извлечено едно безпилотно летателно средство.

През годината ФОППБ от ВМС два пъти бяха активирани за подпомагане на усилията на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Варна в овладяването на масивни горски пожари на територията на областта.

Съгласно Плана за дейността на ВМС през 2024 г. бяха проведени три тренировки на Поста за търсене и спасяване (ПТС) на ВМС, съвместно с формированията от ВМС, поддържащи ФОППБ. По време на тренировките, офицерите от ПТС на ВМС и Групите за взаимодействие и координация от военните формирования, поддържащи ФОППБ усъвършенстваха уменията си по управление на ФОППБ и подобриха координацията и взаимодействието.

Съвместно командване на силите

ФОППБ от СКС са окомплектовани с личен състав, техника и материални средства, съгласно разчета на силите и средствата за изпълнение на задачите и табел за окомплектоване. Подготовката на личния състав и окомплектоването на ФОППБ позволяват формированията да се използват при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за защита на населението при бедствия и аварии.

В пряко подчинените на СКС военни формирования подготовката на ФОППБ беше планирана и насочена за обучение на възможно най-голям брой военнослужещи, които да придобият знания и умения, с цел ротиране на основния състав при продължителни времеви операции. Обърна се сериозно внимание и на качеството на тяхната подготовка. Изучаваха се регламентиращите документи и мерките за безопасност, проведеха се редица практически занятия, включително с участието на личен състав от регионалните подразделения на ГДПБЗН - МВР.

Проблемен въпрос се явява неосигуряването на необходимите резервни части и консумативи за техниката съветско производство, включена в състава на формированията, което оказва влияние върху подготовката и готовността на формированията.

През 2024 г. ФОППБ от състава на военните формирования на СКС не са активирани.

Командване за логистична поддръжка

Командването поддържа в готовност едно формирование за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия при тежки зимни условия, което е оборудвано на 100 % с основна техника, оборудване и екипировка, съгласно утвърдения от началника на отбраната табел. Също така е изготвен план за оказване на помощ на населението при бедствия, който изпълнява в пълна степен заложените задачи и мероприятия в „План на МО за защита при бедствия“ и „План на БА за оказване на помощ на населението при бедствия“.

През 2024 г. продължи изпълнението на задачи от КЛП по логистична поддръжка на МВР при охрана на държавната граница. КЛП участваше и продължава да участва с до 50 военнослужещи и до 14 единици техника от състава на Транспортен батальон.

През отчетния период са превозени 14 726 бежанци, изпълнени са 829 бр. курсове, изминати са 70 344 км. и са изразходвани 44 780 литра ГСМ.

Своевременното изпълнение на задачите по логистична поддръжка на МВР осигури надеждната охрана на държавната граница.

Съвместно командване на специалните операции (СКСО)

Подготовката и готовността за действие на формированията за участие в потенциални кризисни ситуации на територията на страната се поддържаха в системата за бойно сглобяване, а достигнатата степен на готовност се оценяваше по време на провежданите във войските тренировки и проверки. През 2024 г. периодично беше проверявана готовността за действие в специфичните за сезона потенциални опасности.

За изпълнението на ангажиментите, произтичащи от мисията „Принос към националната сигурност в мирно време” в СКСО се поддържат 2 ФОППБ за гасене на пожари и за действия при наводнения с общо личен състав от 62 души и 11 единици специална техника. Същите са окомплектовани с личен състав на 100% и повишаваха подготовката си чрез участието в занятия по обучение на формированията съгласно месечните разчети на учебното време от плана за подготовка на СКСО.

Периодично по план на Управлението и Щаба на СКСО се провеждаха тренировки в резултат на които личният състав от ФОППБ повиши уменията си за работа със специална техника и използването на индивидуалните средства за защита.

През отчетния период ФОППБ на СКСО не са участвали в мероприятие по оказване на помощ на населението при бедствия и аварии. Въпреки ограничения финансов ресурс, формированията от програмата притежават оперативни способности за оказване на помощ на населението при бедствия и аварии. През отчетния период личен състав от командването участва в операция за подпомагане на МВР по охрана на държавната граница.

От състава на СКСО участваха на ротационен принцип до 50 военнослужещи, със задача водене на разузнаване в райони в близост до държавната граница за наличие на нелегално преминали лица. Използваната техника е, както следва: 3 бр. „Хамър“, 1 бр. ТАПИ, 1 бр. автобус.

Поддържат се в готовност формированията за противодействие на терористични заплахи и ликвидиране на последствията от тях съгласно графика за дежурните сили и средства на СКСО. През отчетния период формированията за противодействие на терористични заплахи провеждаха подготовка съгласно утвърдените планове.

Изразходваните финансови средства по ОП 1 през 2024 г. са в размер на **1 743 046 305 лв.**

Основна програма № 2 „Управление на човешките ресурси и резерв”

Целта на програмата беше осигуряването на условия за окомплектоването на въоръжените сили с подготвен и мотивиран личен състав, за постигането на необходимите отбранителни способности и създаването на среда за професионална реализация на военнослужещите и цивилните служители. Придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за получаване на знания и умения, необходими за кариерното им развитие и заемането на определени длъжности в страната и чужбина и задържане на добре подготвените и компетентни кадри. Една от главните цели на основната програма е окомплектоване на военните формирования от ВС и структурите по чл. 50, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България с качествени ресурси от резерва.

През 2024 г. се проведе подбор и изготвяне на необходимите документи за изпращане на 161 военнослужещи и цивилни служители за обучение в специализирани курсове в чужди страни.

В изпълнение на „План № РД-39-27/01.09.2023 г. за придобиване и повишаване на квалификацията във военните академии и ДВВУ на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2024 г.“, броят на преминалите обучение специализанти е общо 2 250, а проведените обучения са 135.

В обучителни институции извън системата на военните академии и ДВВУ през 2024 г. са обучени 120 военнослужещи и цивилни служители от администрацията на МО.

С влизането в сила на Наредба № Н-2/22.02.2023 г. за условията и реда за разработване и планиране на курсове, кандидатстване и обучение на военнослужещи и цивилни служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА в курсове, провеждани във военните академии, ДВВУ, професионалните сержантски (старшински) колежи и в чуждестранни образователни институции (ДВ, бр. 19 от 28.02.2023 г.), са актуализирани административните и учебни документи на всички курсове от Регистъра на курсовете във военните академии и ДВВУ.

Изразходваните финансови средства по ОП 2 през 2024 г. са в размер на **28 071 332 лв.**

Основна програма № 3 „Военна полиция” („ВП”)

През 2024 г. дейността на служба „Военна полиция“ (СВП) съответстваше на възложените и функции, мисиите и задачите на ВС на Република България и указанията на ръководството на МО. Съгласно закона за военната полиция СВП осъществи следните дейности: антитерористична дейност, оперативно-издирвателна дейност, дейност за предотвратяване и разкриване на престъпления от общ характер, експертна и експертно-криминалистична дейност, контролно-охранителна дейност, информационна дейност, противопожарен контрол и разследване на авиационни произшествия с военни въздухоплавателни средства. СВП следва планираните дейности по поддържане и развитие на придобитите и изграждане на нови военнополойцейски способности по трите мисии на ВС за опазване на реда и сигурността в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и увеличаване на спектъра от дейности във вътрешнодържавен и международен план.

През отчетния период се изпълняват задачите, свързани с поддържане на изградените способности по ЦС-2021. Поддържат се и способностите във връзка с поетите ангажменти от службата в съответствие с Националния план за противодействие на тероризма.

Изпълняваха се задачите по антитерористичната, оперативно-издирвателната, контролно-охранителната и административно-наказателна дейност. Неутрализираха се рисковете и заплахите за реда и сигурността в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Оперативно-издирвателната дейност, военнополойцейското досъдебно производство, разкриването и предотвратяването на посегателства срещу икономическата и финансова сигурност в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се осъществяваха съгласно регламентиращите документи.

През отчетния период осигурените масови мероприятия, военни делегации, конференции и инспекции по договорености в областта на отбраната, национални и войскови празници, охрана на обекти и лица, контрол на охранителната дейност и охранителни обследвания бяха 667 бр.

С командирите на военни формирования се осъществи взаимодействие по отношение на спазване на дисциплината в гарнизоните, превенция по спазване на правилата за движение по пътищата, предотвратяване на нарушения и инциденти по носене на караулната и патрулна служба, на пропускателния режим във войсковите райони и по съхранението на военната техника и имущества. На командирите на военни формирования беше предоставяна информация за състоянието на охраната и бяха отправени препоръки за подобряването ѝ, в т.ч. и за вземане на допълнителни мерки за предотвратяване на неправомерно проникване, извършване на кражби и защита при терористични заплахи.

През 2024 г. във военнополицейско отношение бяха осигурени 1824 бр. мероприятия с участие на военнослужещи от БА, съюзнически и чужди войски, в т.ч. ескорт на автомобилни транспорти от състава на БА и KFOR, охрана на автоколони, военни учения както и военни ЖП ешелони.

При осъществяване на контрол на военните транспортни средства от органите на служба „Военна полиция“ са проверени 4372 бр. пътни превозни средства. На виновните водачи са съставени 26 акта за установяване на административни нарушения и 124 фиша по закона за движение по пътищата.

Военнополицейските органи участваха в съвместни мероприятия с отдел/сектор „Пътна полиция“ при СДВР/ОДМВР за осъществяване на контрол по спазване на правилата за движение по пътищата. През отчетния период нарушенията на ограниченията на скоростта от страна на войскови превозни средства са 46 бр.

СВП участва на ротационен принцип с 40 служители и 20 единици автомобилна техника за подпомагане на органите на МВР по охрана на държавната граница поради увеличения миграционен натиск по границата на Република България с Турция.

СВП осигурява денонощна охрана на обекти на МО, намиращи се на ул. „Дякон Игнатий“ № 3 и бул. „Тотлебен“ № 34, на Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, представителен обект на МО в управление на ИА „ВК и ВПД“ – резиденция „Лозенец“ и на Предна оперативна база „Ново село“.

През отчетния период основните усилия на СВП по отношение на разследване на авиационни произшествия и инциденти с военни въздухоплавателни средства бяха насочени към осъществяването на превантивна дейност, с цел минимизиране на вероятността за допускане на авиационни произшествия при организирането и провеждането на летателна дейност от военните авиационни формирования.

В авиацията на ВС бяха регистрирани и разследвани 34 авиационни произшествия. Тридесет и три от тях бяха класифицирани като „авиационен инцидент“ и едно като катастрофа.

СВП осъществяваше периодичен контрол върху част от разследванията на авиационните произшествия с по-леки последствия, извършвани в авиационните формирования.

Изготвен беше годишен и шестмесечен анализ за нивото на безопасността на полетите в авиацията на ВС.

Съвместните усилия на СВП, командирите и органите по безопасност на полетите в авиационните формирования за поддържане на едно относително добро ниво на безопасност на полетите във военната авиация не постигнаха най-важната си цел – недопускане на загуба на човешки живот и скъпа авиационна техника. При допуснатата катастрофа двама пилоти загубиха живота си, а един самолет беше напълно разрушен.

При осъществяването на противопожарен контрол през 2024 г. са организирани следните дейности :

- извършени са 11 броя проверки на основание чл. 9, ал. 1, т. 1 от Закона за военната полиция;

- изпратени са до юридически лица 20 разпореждания и 34 писма за констатирани нередности по спазването на правилата и нормите за пожарна безопасност в стопанисвани от тях обекти;

- издадени са 102 броя становища за съответствие с правилата и нормите за пожарна безопасност на представени в службата инвестиционни проекти;

- взето е участие в 6 комисии за провеждането на 72 часови проби;

- взето е участие в заседания на 29 приемателни комисии за разрешаване на ползването на строежи/въвеждане в експлоатация;

- взето е участие в междуведомствената работна група за разглеждане на инвестиционни проекти за инфраструктурни обекти, предвидени за изграждане на летище Граф Игнатиево, във връзка с придобиване и експлоатация на самолет F-16.

- през 2024 г. са направени 4 пожаро-технически експертизи.

СВП извършва проучвания по Закона за защита на класифицираната информация, в резултат на което през отчетния период са издадени 225 разрешения за достъп до класифицирана информация, прекратени са 214 разрешения за достъп до класифицирана информация.

Изразходваните финансови средства по ОП 3 през 2024 г. са в размер на **60 640 916 лв.**

Основна програма № 5 „Медицинско осигуряване”

Подобри се организацията на първичната извънболнична и специализирана болнична помощ, експертизата, профилактиката и рехабилитацията. Структурите на ВМА поддържат необходимата степен на готовност за медицинско осигуряване на личния състав от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА в мирно време и за оказване на помощ на населението при бедствия. Поддържат се способности за медицинско осигуряване, военномедицинска експертиза, хигиенно-противоепидемичен и санитарен контрол и запазване на психичното здраве на личния състав от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Постигнати бяха способности за медицинско осигуряване, адекватни на условията, в които работи съвременната военна медицина. ВМА през 2024 г. извърши уникални за страната диагностично-лечебни и научно-приложни дейности в медицинската практика, които спомагат за по-бързо възстановяване на ранени и болни при мисии и имат съществен принос към националното здравеопазване. Прилагат се съвременни медицински технологии за защита на личния състав от МО, структурите на пряко

подчинение на министъра на отбраната и БА, и населението от ядрени, химически и биологични фактори на поражение.

Подготвени бяха медицински кадри за ликвидиране на последствия от природни бедствия, промишлени аварии, катастрофи и опасни замърсявания. Поддържаха се в готовност за действие Модулните военномедицински формирования.

Беше извършено хигиенно-противоепидемично осигуряване и санитарен контрол на военните формирования. Беше извършен контрол и оздравяване на войсковата трудова среда, както и дейност по трудова медицина.

ВМА работи по договор с Националната здравноосигурителна каса, съгласно Националния рамков договор от 2024 г., както е показано в следващата таблица:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ	МБАЛ София	МБАЛ Варна	МБАЛ Пловдив	МБАЛ Сливен	МБАЛ Плевен	БДПЛР Хисар	БДПЛР Баня
	БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА. ПОМОЩ							
1.	Клинични пътеки	239	149	89	115	78	5	4
2.	Амбулаторни процедури	41	16	17	12	15	1	
3.	Клинични процедури	5	2	2				
4	Комплексно диспансерно наблюдение	2						
	ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА. ПОМОЩ							
5.	СИМП (специалности)	22	11	13	8	2	2	1
6.	МЕДИКОДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ	6	3	2	2			

Средният брой разкрити легла за 2024 г. във ВМА е 1 829. Преминалите стационарно болни през ВМА са 86 522 души. Средният брой на амбулаторните прегледи във ВМА е 312 272. Средният брой на амбулаторните прегледи в медицинските пунктове е 61 766.

Средната стойност на разходите за 1 преминал болен в стационарите на ВМА за отчетния период е 1 443 лв. Стойността за 1 леглоден е 289 лв., а за издръжката на едно легло са изразходвани 68 280 лв.

ВМА участва в медицинското осигуряване на мероприятия, провеждани от МО и Щаба на отбраната с медицински екипи и специализирана техника.

През 2024 г. ВМА участва в медицинското осигуряване на 231 мероприятия със 315 медицински екипи, общ брой лица в екипите - 402 за 1 210 дни. Подготвени са медицински екипи за участие в международни мисии.

Модулните военномедицински формирования (МВМФ) на ВМА през 2024 г. проведеха следните мероприятия:

- Извършиха се общо 5 ротации на медицинските екипи за мисиите в Косово и Босна и Херцеговина.

•Поддържат се постигнатите способности и оперативна готовност от медицинските екипи, работили в Босна и Херцеговина, Афганистан и Мали.

Изразходваните финансови средства по ОП 5 през 2024 г. са в размер на **319 212 824 лв.**

Основна програма № 6 „Военно-патриотично и военно-почивно дело”

Основните дейности през 2024 г. на ИА „ВК и ВПД” са управлението и експлоатацията на военните клубове, имотите от жилищния фонд на МО, осигуряването на отдиха и възстановяването на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, както и обезпечаване на престоя на лица, разселени от Украйна, с предоставена временна закрила в Република България в обекти, управлявани от ИА „ВК и ВПД”. Една от основните дейности на ОП 6 е поддържането на Националния военноисторически музей като средище за военна история, наука, изкуство и култура, както и осъществяване на информационната политика на МО чрез използване на възможностите на военните печатни, аудио-визуални и електронни средства за масова комуникация.

През 2024 г. ИА „ВК и ВПД“ беше насочила дейността си в следните направления:

- Жилищен фонд:

През 2024 г. МО реализира жилищната си политика чрез ИА „ВК и ВПД“ в следните направления: картотекиране, настаняване на нуждаещите се военнослужещи и цивилни служители по реда на картотеката в свободни жилища и жилищни помещения в общежитията на МО; изплащане на компенсационни суми на военнослужещите и цивилните служители, които живеят при условията на свободно договаряне; освобождаване/изземване на жилищни имоти от неправомерни наематели; освобождаване от жилищни имоти, намиращи се в населени места, в които няма структури на МО и БА.

През 2024 г. в регистъра на имотите от жилищния фонд на МО (жилища, ателиета и гаражи) са заведени на отчет общо 2 086 бр. имоти, от които: апартаменти – 1 918 бр.; ателиета - 51 бр.; гаражи - 104 бр.; други - 13 бр. Заетите са 1 524 бр., а свободните са 562. Картотекираните служители за жилища са 2 730 и за гаражи са 11.

В управление на ИА „ВК и ВПД“ са 11 бр. военни общежития с общо 988 помещения за настаняване, като към момента са настанени в тях 151 души.

- Почивки в страната:

Съгласно действащите нормативни уредби и инструкции за военно-почивното дело, ежедневно са приемани индивидуални и групови резервации за почивка, обработвани са платежни нареждания за постъпили плащания от и извън кампанията по картите, в т. ч. мероприятия, кореспонденция и поддържане на директни контакти с почивните бази и хотелите във връзка с реализацията на почивките и мероприятията.

Извършена е подготовка и реализация на седемдневна безплатна почивка за военнослужещи от МО, участвали в операции и мисии извън територията на страната и членовете на техните семейства.

През 2024 г. 59 479 души са посетили ВПД, управлявани от ИА „ВК и ВПД“, в т.ч.: морски ВПД по социална програма - 15 574 души; планински ВПД и хотели по

социална програма - 29 371 души; 14 534 души са нощували в хотел „Шипка”. В хотелските части към ВК са нощували 19 464 души.

През 2024 г. леглодните са общо 243 069 дни, в т.ч.: в морските ВПД по социална програма - 124 282 леглодни; в планинските ВПД и хотели по социална програма - 90 141 леглодни; в хотел Шипка - 26 846 леглодни. В хотелските части към ВК леглодните са

37 646 бр.

С оглед на поет ангажимент от страна на МО и във връзка с изпълнение на Програмата за ползване на хуманитарна помощ за лица, търсещи временна закрила в Република България, вследствие на военните действия в Украйна, в хотел „Рибарица“ са настанени 193 бежанци и са реализирани 5 645 нощувки.

- Почивки в чужбина:

Организиран бяха груповите и индивидуални почивки извън страната на служителите от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА по линия на международното сътрудничество в рамките на CLIMS (Комитет за връзка със социалните структури на военните министерства в НАТО) или въз основа на международен договор за безвалутен обмен. Бяха организирани индивидуални почивки в България за чужди военнослужещи и цивилни служители.

Окончателният брой на почиващите български военнослужещи и цивилни служители в чужбина за сезон „Лято 2024” е 382 души, като с групите са изпратени и 4 съпровождащи лица. Реализираният брой на участниците в пристигащите чужди групи е 81 души. За сезон „Зима 2024/2025” планираният брой на почиващите български военнослужещи, цивилни служители и членове на техните семейства в чужбина е 40 души и 2 съпровождащи.

- Дейност на представителните обекти на МО:

През 2024 г. бяха проведени мероприятия в представителните обекти на МО, както следва:

Централен военен клуб - проведени бяха външни мероприятия - 203 бр.; мероприятия на военно-патриотичните организации - 59 бр.; мероприятия на МО - 107 бр.; други (комисии, конкурси, съвещания, работни срещи и концерти на Централната армейска музикална школа) - 169 бр.

Централна армейска музикална школа - действащи школи по изучаването на различните музикални инструменти - 10 класа, 3 групи по солфеж, клас по поп и джаз пеене и детска вокална група. Общият брой на класовете и групите е 14 със средно месечно посещение на 120 деца, от които 32 са деца на военнослужещи МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Централната армейска библиотека - активно беше използван богатият библиотечен фонд от военнослужещи и цивилни служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, членовете на техните семейства, запасни, резервисти, а също така и от външни ползватели.

През 2024 г. е подредена постоянна експозиция с новопостъпилите книги във фонда на Централната армейска библиотека, като броят на ползвателите е 2162, броят на

раздадените книги е 9 826, закупени книги със средства от ИА „ВК и ВПД“ са 43, дарените книги са 70.

Военни клубове - ежесечно бяха изготвяни културни афиши за проведени мероприятия във ВК (общо 181 бр.) и месечен културен календар на събитията във ВК, които своевременно се публикуваха на интернет-страницата на ИА „ВК и ВПД“. Беше предоставена информация за възможностите за участие в творческите формации, реализиращи дейност във ВК; за ползване на социалните кухни към МО; за ползване на държавните детски градини към МО; за условията и реда за настаняване в Дома за пенсионирани военнослужещи, ветерани, военноинвалиди в с. Орешак, общ. Троян.

През 2024 г. местата за настаняване към ВК са 15. Беше открита хотелска част към ВК-Шумен с капацитет 8 легла.

Социални кухни - през 2024 г. функционират 26 социални кухни. Капацитетът на социалните кухни е 1 059 души, определен на квотен принцип от Съюза на ветераните от войните на България, Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите.

Детски градини към МО (ДДГ)

През 2024 г. са постъпили 180 заявления за прием на деца в ДДГ. Проведени са 40 заседания на Комисията по подбор и прием на деца и са приети 160 деца. Учебно-възпитателният процес е провеждан съобразно държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка.

Дом за пенсионирани военнослужещи, ветерани, военноинвалиди и военнопострадали в с. Орешак, общ. Троян

През 2024 г. са настанени 8 души. Подписани са 2 договори и 6 допълнителни споразумения за удължаване на срока на сключени договори и промяна в размера на месечната такса, във връзка с актуализиране на пенсиите на ползвателите от 01.07.2024 г.

Национален военноисторически музей (НВИМ)

С цел формиране на национална идентичност, култура и историческа памет, НВИМ работи с всички социални и възрастови групи в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Националният военноисторически музей е структура от четири музея - Национален военноисторически музей - София и неговите дирекции - филиали: Военноморски музей - Варна, Парк-музей на бойната дружба 1444 г. „Владислав Варненчик“ - Варна и Музей на авиацията - Крумово.

През 2024 г. бяха извършени следните дейности: събиране и изучаване на движими културни ценности, свързани с българската военна история; съхранение, опазване, реставрация и консервация на движимите културни ценности, собственост на НВИМ и дирекциите-филиали; представяне на високо експозиционно ниво на българската военна история; организиране на изложби в страната и чужбина; създаване и развитие на връзки с музеи и галерии в страната и чужбина; действащи образователни програми; популяризиране на дейността на НВИМ и военната история чрез специализирани и рекламни издания на хартиен и електронен носител; издаване на електронен вестник, с цел той да се превърне в периодично научно издание; публикации за научни издания в страната; участие в научни конференции и семинари по профила на музея; изграждане и поддържане на бази данни на колекциите и библиотеките на НВИМ; дейности,

регламентирани от изискванията на наредбите на Министерство на културата - експертни оценки, регистрация и идентификация на колекции, протоколи за износ и др.; обслужване на граждани, чрез музейния фонд и библиотеката; поддържане на материалната база; застраховане на движимите културни ценности.

Информационен център на МО (ИЦ на МО)

През 2024 г. в. „Българска армия“ беше издаден 52 пъти, всеки в обем от 24 страници. Цялостната дейност на в. „Българска армия“ беше насочена към всеобхватно и пълноценно отразяване на събитията в МО, Щаба на отбраната, БА и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната. Както и досега бяха публикувани материали, които отразяват официалната политика на МО при спазване на етичните стандарти на ведомството и професионалните правила в журналистиката. Публикациите са съсредоточени главно върху ролята, отговорностите и постиженията на военнослужещите, както и върху цялостния процес на изграждане на модерни ВС, поддържащи отбранителни способности, интегрирани в общата система на НАТО. Сред основните теми беше също помощта, оказана на Украйна, заради войната. В представянето на актуалните събития от дневния ред на българското общество се спазваха правилата за деполитизация и безпартийност, които са основата в работата на военните журналисти.

През 2024 г. ВТК е излъчвал 8 784 часа, като са разработени и представени 14 предавания и 750 емисии новини на живо. ВТК се излъчва 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата и се разпространява по сателит, интернет и от 60 национални и регионални телевизионни оператори. Съгласно сключено споразумение с Българската национална телевизия част от документалните и военно-учебните филми на ВТК достигат и до аудиторията на обществената медия.

Сайтът www.armymedia.bg като най-достъпен ще остане отворен за разнообразна информация, като военната ще е приоритетна.

Изразходваните финансови средства по ОП 6 през 2024 г. са размер на **55 763 392 лв.**

Основна програма № 7 „Изследвания и технологии“

Усилията бяха съсредоточени за ефективно използване на научните изследвания и технологии за изграждане и поддържане на отбранителните способности на ВС и запазване и развитие на националния научно-технически потенциал.

Институтът по отбрана „Проф. Цв. Лазаров“ (ИО „Проф. Цв. Лазаров“) има основна роля при провеждането на научни изследвания, научно-приложни дейности и научно-техническото осигуряване в интерес на отбраната на страната. През 2024 г. в ИО „Проф. Цв. Лазаров“ бяха обучавани 20 докторанти (офицери и цивилни). Броят на хабилитираните научни кадри е 17 души (5 професори и 12 доценти). Това е предпоставка за увеличаване на научния потенциал на института и МО и прилагане на научните постижения в БА.

През 2024 г. бяха извършени следните дейности и мероприятия, насочени към постигане на целите на програмата и свързани с осигуряване на посещения на делегация от МО на изложения и демонстрации на въоръжение и техника (ВиТ); по военнотехническо и индустриално сътрудничество; за провеждането на Международната изложба на отбранителна техника „Хемус 2024“; командировки в

страната и чужбина, свързани с администриране на инвестиционни проекти и дейности на националния директор по въоръженията; извършване на превод на документи по FMF/FMS и инициативата на ФР Германия за съвместно придобиване на земно базирани средства за противоракетна и противовъздушна отбрана (ПРО и ПВО) „Щит на Европейското небе“ (European Sky Shield Initiative).

Съгласно утвърдения от министъра на отбраната „План за извършване на полигонни и лабораторни изпитвания на боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия на ЦАТИП през 2024 г.“, подлежащи на изпитване са 1 533 партии оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия (ОБВВПИ). Степента на изпълнение на планираните изпитвания е 39 %.

Командването на ЦАТИП продължава осигуряването на необходимата специализирана апаратура и съоръжения за извършване на изпитване на оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия.

Изразходваните финансови средства по ОП 7 през 2024 г. са в размер на **16 661 233 лв.**

Основна програма № 8 „Военно образование“

Усилията бяха насочен към осигуряване на условия за ефективно функциониране на военнообразователната система, с цел повишаване на образованието и квалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Усъвършенстват се моделите за обучение и придобиване на образование и компетентности, подходяща мотивация, оптимални физически и психически качества, съответстващи на потребностите на ВС за изграждане на отбранителни способности. Военна академия (ВА) „Г. С. Раковски“ и Държавните висши военни училища (ДВВУ) се утвърждават като значими образователни и научни институции в национален и международен план, съответстващи на европейските стандарти за обучение, научна дейност, подготовка и формиране на лидери в областта на националната сигурност и отбраната.

Преподавателският състав на ВА „Г. С. Раковски“ е 145 души, от които 70 са хабилитирани преподаватели. В двата факултета на ВА се обучават общо 1 399 обучаеми, от които:

- 100 слушатели – 52 редовно обучение, 48 – задочно обучение;
- 1 299 студенти – 266 редовна форма на обучение, 977 – задочна форма на обучение и 56 – дистанционно обучение;
- 53 докторанти – 10 в редовна форма на обучение и 43 в самостоятелна подготовка.

ВА „Г. С. Раковски“ организира и провежда над 70 специализирани курса за придобиване и повишаване на квалификацията на експерти, работещи в областта на националната сигурност и отбрана от различни държавни, обществени институции и ведомства. Партньори в обучението са образователни и изследователски институции от страната и чужбина. Проведени са 132 курса със специализанти – офицери и цивилни служители от МО и от органите на изпълнителната власт.

През отчетния период в НВУ „В. Левски“ се обучаваха 624 курсанти, 376 студенти, 721 специализанти и 27 докторанти. През периода са завършени 30 курса за следдипломна квалификация. Съотношението на обучаемите в НВУ „В. Левски“ към

преподаватели на основен трудов договор е 10 към 1 при 5 към 1 в цивилните висши учебни заведения.

През отчетния период се обучаваха 62 кадети задочна форма и 8 кадети редовна форма, общо 69 кадети в Професионален сержантски колеж на НВУ „В. Левски”.

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна се осъществява обучение в 27 бр. специалности и 11 бр. специализации. Курсантите се обучават в образователно-квалификационна степен „Бакалавър” на специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ в 7 специализации. Курсантите получават висше образование едновременно по военните специалности, свързани с ВМС и МО и по гражданските специалности, свързани с търговско корабоплаване, морска индустрия и информационни технологии.

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна се обучават студенти по следните граждански специалности: в образователно-квалификационна степен „Бакалавър” - извършва се обучение на студентите в 17 граждански специалности, в това число и новата специалност „Интелигентни системи в транспорта (мехатроника)“; в образователно-квалификационна степен „Магистър” - извършва се обучение в 13 граждански специалности, в това число и новата специалност „Интегрирани системи за дистанционно наблюдение и контрол“. Стартира и новата специалност „Дигитална трансформация“.

За учебната 2024/2025г., се подготвя и планира за добавяне в учебната програма следната нова специалност за образователно-квалификационна степен „Магистър” - „Симулационно инженерство“ и свързаните със специалността три специализации.

Разработва се и се подготвя новата специализация „Интелигентни системи за отбрана“. Последните, актуални военни събития в региона показват значимостта на Безпилотните дистанционно управляеми апарати, Безекипажните катери, Бойните информационно-управляващи системи /БИУС/, системите за сателитно целеследене и целеуказване, както и необходимостта от приоритетно подготвяне на кадри за работа с тях. Вече е подготвена и планирана новата Магистърска програма „Космическо инженерство и технологии“, съвместно с фирма EnduroSat.

Общият брой на научно-преподавателският състав по щат е 160 души. По списък научно-преподавателският състав е 150 души, от които преподаватели – 129 бр., в това число – 63 бр. хабилитирани. Научно-преподавателският състав е окомплектован със специалисти с висше образование, подбрани с оглед на изучаваните дисциплини и съгласно Закона за висшето образование и Закона за научните степени и научните звания. Към 31.12.2024 г. в училището се обучават общо 3 687 обучаеми, в това число: 283 курсанти, 3 377 студенти, 27 докторанти.

ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“ е първото висше училище, което въвежда система за управление на качеството. Първоначално само по стандарт БДС EN ISO 9001:1994, а от декември 2003 г. е внедрена цялостна Система за управление на качеството на обучението и на академичния състав по стандарт BS EN ISO 9001:2000. Към текущия актуален международен стандарт за качество ISO 9001:2015 ВВМУ преминава през 2018 г. Сертифицираща и одитираща организация е Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA).

В Департамента за следдипломната квалификация (ДСДК) към ВВМУ се обучават офицери, старшини и цивилни служители от МО в курсове по информатика и чужди

езици, професионално-квалификационни курсове с продължителност от няколко седмици до няколко месеца. Провежда се чуждоезиково обучение на офицери, старшини, матроси, цивилни служители и преподаватели от ВВМУ. Планирането на курсовете се осъществява от ДСДК при стриктно спазване на изискванията на Наредба Н-11/29.10.2020 г. За периода от 01.01.2024 до 31.12.2024 г. са проведени 40 курса за 460 обучаеми.

Следва да се отбележи ролята на придобития Научно-изследователски кораб (НИК) 421 „Св.Св. Кирил и Методий“. През периода от 11.2023 г. до 04.2024 г. НИК 421 извърши успешно второто си антарктическо плаване, съгласно графика.

Чрез НИК 421 и осъществените плавания се осигури възможността за извършване на: специални задачи, възлагани от ВМС, научни изследвания, логистична поддръжка на БАН и българската антарктическа програма и не на последно място – на ротационен принцип се осигурява плавателен стаж за курсантите от различните специалности, при реални условия, в климатични зони и географски области с максимална сложност на плаване.

В допълнение, трябва да се отбележи придобиването на катер „Асен“ – НИКА 422 „Асен“, който е планиран да извършва подобни задачи в териториалните ни води. Към момента са извършени експертни оценки и са изготвени планове за необходимите ремонтни дейности, за постигането на пълна функционална готовност на катера за плаване. Извършено е първото плаване с тестова и учебно-научна цел по дължината на цялото българско крайбрежие.

През отчетния период във ВВВУ „Г. Бенковски“ се обучаваха 207 курсанти, от които 26 жени; 251 студенти, от тях: 36 – редовна форма и 215 задочна форма на обучение. Обучаваха се 7 докторанти - всички задочна форма на обучение. През отчетния период, съгласно „Регистър на курсовете във военните академии и ДВВУ за 2024 г.“ са проведени 3 курса за повишаване на квалификацията, в които са обучени 252 военнослужещи. През отчетния период в Професионален сержантски колеж на ВВВУ „Г. Бенковски“ се обучаваха общо 115 кадети - всички редовна форма на обучение.

Съотношението на обучаемите във ВВВУ „Г. Бенковски“ към преподаватели на основен трудов договор е 5 към 1 за курсантите и 5 към 1 за студентите. Средната учебна натовареност на академичния състав от ВВВУ „Г. Бенковски“ за отчетния период е съобразена с изискванията на МЗ № 512/19.08.2004 г. и е 561 ч.

Изразходваните финансови средства по ОП 8 през 2024 г. са в размер на **119 537 800 лв.**

Основна програма № 9 „Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска“

Бяха създадени необходимите условия за ефективно, ефикасно и икономично управление на ресурсите за отбрана, подобряване на защитата на информацията, при изпълнение на стратегическата цел на отбранителната политика на Република България и на основната цел на политика „Отбранителни способности“.

Администрирането на имотите на МО е част от общото администриране на имотите в Република България. Поддържането на актуална база данни за имотите в изградената

Информационна система за управление на войсковите имоти (ИСУВИ) дава възможност за въвеждане на допълнителни данни за военните имоти – земя, сгради и др. информация, която ползват военните структури и ръководството на МО. ИСУВИ дава възможност за взаимодействие на МО с други структури от държавната администрация.

През 2024 г. са реализирани приходи от продажба на имоти без търг в управление на МО в размер на 2 427 300 лв., без ДДС. През периода са реализирани приходи от наеми и обезщетения на недвижимо имущество, касаещи имоти в управление на МО общо в размер на 457 098 лв., с вкл. ДДС. През 2024 г. са осигурени средства за заплащане на услугата за охрана на имоти с отпаднала необходимост за МО по договори за физическа охрана и договори за охрана със сигнално-охранителна техника (СОТ), сключени по реда на Закона за обществените поръчки в размер на 19 047 000 лв.

През отчетния период бяха финансирани дейностите и задачите по ОМП в юридическото лице с военновременни задачи „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ ЕАД на базата на договорни отношения с МО, чрез бюджета на МО като субсидия за нефинансови предприятия.

Към 31.12.2024 г., от отпуснатата субсидия в размер на 1 217 000 лв., са усвоени 1 217 000 лв., като финансовите средства се отчитат по § 4309 „Други субсидии и плащания”

На основание на изискванията на Наредба № Н-12/17.07.2014 г. за условията и реда за предоставяне на финансова и материална помощ и за предоставяне на помещения във военните клубове и в сгради в управление на МО или на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и в изпълнение на Годишния план на МО за предоставяне на финансова помощ на Военно-патриотичните съюзи през 2024 г. Военно-патриотичните съюзи бяха подпомогнати с финансови средства в размер на 102 752 лв. През отчетния период беше предоставена и допълнителна субсидия от държавния бюджет в размер на 177 243 лв.

През 2024 г. специализирани болници за рехабилитация (СБР) „ВИТА“ ЕООД - гр. Велинград, в т.ч. и „ВИТА“ ЕООД клон гр. Поморие и „Света Богородица“ ЕООД – Нареченски бани, извършваха следните видове медицински дейности, свързани с изпълнението на сключените договори с МО: диагностика и консултации; функционални изследвания; рехабилитация и профилактика; продължително лечение; апаратна физиотерапия; балнеолечение; кинезитерапия, лечебен масаж; механотерапия; клинични изпитвания; учебна и научна дейност.

• За СБР „ВИТА“ ЕООД – гр. Велинград, в т.ч. и СБР „ВИТА“ ЕООД – клон Поморие:

Общият брой пациенти, преминали за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през двете лечебни бази на „СБР – ВИТА“ ЕООД през 2024 г. е 12 652 души при планирани 12 600 души за цялата година или 100 % изпълнение на показателя.

Преминалите през 2024 г. пациенти, свързани с изпълнението на Договора с МО са 6 792 души, в т. ч. 1 418 души са пациентите, лекувани по преференциални програми за

контингента на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА; 2 108 души са пациентите по договора с Националния осигурителен институт (НОИ) (от които 1 140 души от структурите на МО) и 3 266 пациенти на свободен прием. Лекуваните пациенти по договора с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) са 5 860 души (от които 663 души са пациенти от структурите на МО, които са ползвали болничните бази за лечение по клинични пътеки). Общо 3 221 души от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА са преминали за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през 2024 г. през двете болнични бази на „СБР-ВИТА“ ЕООД в гр. Велинград и гр. Поморие.

Средната заетост на легловата база в двете лечебни бази е 86 % при планирани 84 % или 102 % изпълнение на показателя.

• За СБР „Света Богородица“ ЕООД – Нареченски бани:

Общият брой на преминалите пациенти за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през 2024 г. е 2 660 души, при планирани 6 120 души за 2024 г. или 43% изпълнение на показателя.

Преминалите през 2024 г. пациенти, свързани с изпълнението на Договора с МО, са 2 044 души, в т. ч. 742 души са пациентите, лекувани по преференциални програми за контингента на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА; 186 души са пациентите по договора с НОИ и 1 116 души са пациенти на свободен прием. Лекуваните пациенти по договора с НЗОК са 3 943 души (от които 599 души са пациенти от структурите на МО, които са ползвали болницата за лечение по клинични пътеки). Общо 1 349 души са пациентите от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, преминали за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през 2024 г. в болничната база на СБР „Света Богородица“ ЕООД, с. Нареченски бани.

Средната заетост на легловата база е 64 % при планирани 58 % или 110 % изпълнение на показателя.

Изразходваните финансови средства по ОП 9 през 2024 г. са в размер на **240 714 773 лв.**

Основна програма № 12 „Управление на инвестиционни проекти”

Изпълнението на основната програма подпомага модернизацията и превъоръжаването на ВС, чрез реализация на инвестиционни проекти, включени в Портфолио от проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г. за изграждане, развитие и поддържане на адекватни на средата за сигурност отбранителни способности, както и изграждане на оперативно съвместими ВС с единна система за командване и управление.

По проект „Придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада”

През 2024 г. са изразходвани по този проект **541 891 289 лв.**

По проект „Придобиване на нов тип боен самолет”

Проектът „Придобиване на нов тип боен самолет” включва два етапа за придобиване на самолети F-16 Block 70.

През отчетния период беше извършено следното:

1. В ход е летателно обучение на 16 летци (четиринадесет летци по договорите от първи етап и двама - по договорите от втори етап) в САЩ.
2. Петнадесет военнослужещи от инженерно-техническия състав (ИТС) са преминали обучение във BBC на САЩ. В началото на м. август стартира теоретичното обучение на ИТС от компанията-производител на самолета Lockheed Martin RMS в Република България, а м. ноември заминаха за САЩ първите обучаеми за практическа подготовка на първия български самолет F-16 Block 70.
3. Проведена бе конференция за определяне на потребности от резервни части и оборудване по FMS договорите от Етап 2 на проекта през месец януари в САЩ.
4. През месеците февруари и юни американска делегация от Institute for Security Governance (ISG) посети Командването на BBC, във връзка с оценка на необходимостта от разработването и актуализирането на доктрини и оперативни документи, свързани с придобиването и експлоатацията на нов тип боен самолет и дейностите по изграждане на нова организационна структура.
5. През месец март представители на МО и BBC взеха участие в годишна среща на потребителите на двигатели General Electric в Синсинати, САЩ.
6. През месеците март и август бе извършена оценка на текущото състояние на инфраструктурните обекти във в. ф. 28000, подлежащи на сертифициране.
7. През месец април в авиобаза Граф Игнатиево бе проведен седмия преглед на изпълнение на договорите.
8. През месец април в авиобаза Граф Игнатиево бе проведен преглед на възможностите за провеждане на обучение на ИТС в Република България.
9. В периода 28.04.-03.05.2024 г. представители на МО и BBC взеха участие в годишна среща на потребителите на ракети AIM-120 AMRAAM във Финикс, САЩ.
10. В периода 13-15.05.2024 г. представители на BBC взеха участие в годишна среща, свързана с използването на компютърно базирана техническа документация за самолети F-16 в Оклахома, САЩ.
11. През месеците февруари, март, април и юни бяха проведени практически занятия за работа с логистичната система ILIAS от представители на компаниите ILIAS Solution и Lockheed Martin Aero.
12. През месец юли в авиобаза Граф Игнатиево, мобилен тим от Авиано проведе обучение за работа с наземно оборудване и курс за работа с он-лайн платформи, свързани с дейности по поддръжка на F-16.
13. Извършена бе оценка на текущото състояние на изграждащите се складове за авиационни управляеми ракети в авиобаза Граф Игнатиево. След проверка на склада за съхранение на авиационни управляеми ракети, същият е сертифициран за една година.
14. През месец август бе проведен преглед на изпълнение на линиите за осигуряване на авиационни двигатели по FMS договорите за придобиване на самолети F-16.
15. В периода 08.09.-15.09.2024 г. представители на МО и BBC взеха участие в годишна среща на потребителите на самолети F-16 в Огдън, САЩ.
16. Проведена бе среща в МО с представители на РМО-F-16, във връзка с рисковете за осъществяване на доставките на самолети F-16 през 2025 г.

17. В периода 28.10.-01.11.2024 г. в Ноксвил, САЩ бе проведен осмия преглед на изпълнение на договорите.

18. В периода 04.11.-08.11.2024 г. представители на МО и BBC взеха участие в годишна среща на потребителите на ракети AIM-9X в Кий Вест, САЩ.

19. През месец ноември бе извършено посещение, с цел проверка на количеството на доставено оборудване по договорите за самолети F-16, съхранението му и оценка на възможностите за приемане на самолетите от логистична гледна точка.

20. В периода 19-22 ноември бе проведена работна среща с ISG, относно придобиване на първоначални оперативни способности със самолети F-16 Block 70.

21. Извършени са доставки на имущества по линии от международните договори за придобиване на самолети F-16 Block 70.

22. През периода са провеждани регулярни видеоконферентни срещи с представители на програмния офис в САЩ за координация по текущи въпроси. Допълнително се организират видеоконферентни срещи за решаване на въпроси, свързани с обекти от инфраструктурата и оборудването на самолетите.

По проект: „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб“.

През годината се проведеха 11 регулярни работни срещи с представители на NVL по напредъка на проекта и отделни срещи по въпросите на сигурността на информацията, курсовете за обучение на екипажите, разработването на софтуер за борбата за живучест на кораба, провеждането на тестовите изпитания на кораба, както и тристранни видеоконферентни срещи с представители на подизпълнителя SAAB, отговорен за интегрирането на бойната информационна система на кораба и системите Link-22 и Link-16. По време на съвещанията бяха съгласувани дейности по Договора и технически решения в съответствие с изискванията на ТТЗ.

През отчетния период бяха изпълнени дейности в следните направления:

Доставка на комуникационно оборудване и информация от Възложителя (Government Furnished Equipment/Information – GFE/GFI)

Стартира процедурата по доставка на криптографски средства за системата LINK-22, по линия на програмата на САЩ за чуждестранни военни продажби (FMS). Подписан е документа „Letter of Acceptance – LOA” и с решение на MC № 4/10.01.2025 г. се предлага проекта на договор да се ратифицира от НС; Предоставена е техническа информация на Изпълнителя за крайни и периферни устройства на оборудването за системата LINK-16 (BU2); Стартирала е процедурата за доставка на криптоори „KIV 7M” за комуникационните системи и IFF чрез Агенцията на НАТО за придобиване и поддръжка (NSPA).

Изпратено е писмо-заявка (LOR) до Офиса за военно сътрудничество със САЩ (ODC) за доставката на хардуер с военни кодове (M-Code Card) за функциониране на GPS апаратурата в защитен режим с висока точност;

На 12.10.2024 г., се проведе среща в МО между представители на Възложителя от ДПВ, ДКИС, KBMC и KBBC и представители на NVL и SAAB. Бяха обсъдени проблемните въпроси по доставката на комуникационно оборудване от страна на Възложителя (ОДВ). Разгледаха се и важни аспекти от процедурата за предоставяне на ползването на трети страни („Third Party Transfer - TPT”) на оборудване, документация и софтуер за системите за обмен на информация Link-22 и Link-16 (BU2). Впоследствие, с

решение на МС е приет доклад на министъра на отбраната за упълномощаването му да подписва документи, свързани с ТРТ за доставки по FMS;

На 09.12.2024 г., в ДПВ – МО е получено писмо от помощник-секретаря за международни програми на BMC на САЩ, касаещо придобиването на терминали Multifunctional Information Distribution System (MIDS), от типа Joint Tactical Radio Systems (JTRS) и Low Volume Terminals (LVT), по програма FMS. В писмото се подчертава, че се очаква забавяне в доставката, повишаване на цената за MIDS LVT и се предлага българската страна да разгледа възможността за потенциалната му замяна с тип MIDS JTRS. Със своя ДЗ Рег. № 7870/20.12.2024 г., командирът на BMC докладва свое становище по изнесените в писмото обстоятелства до зам.-министъра на отбраната с предложение да бъдат доставени договорените в ДС № 2 към основния договор с NVL терминали за Link 16 тип MIDS-LVT(4) BU2, като се осигурят допълнителни финансови средства в размер на 369 000 USD за покриване на настъпилото увеличение на цената.

Електронни карти във формат S-57 за извършване на заводските изпитания на навигационните системи и бойно-информационните системи - картите бяха предадени от BMC на NVL в края на 2023 г. Представителите на NVL уточниха, че за провеждане на ходовите изпитания (SAT) ще са необходими електронни карти, покриващи по-голям район на плаване. BMC има възможност да осигури необходимите електронни карти преди провеждане на изпитанията;

Софтуер за системата за контрол на борбата за живучест на кораба (DCS), разработен от фирма Noris – софтуерът беше предаден на BMC на електронен носител. Продължава неговото тестване и изучаване;

Сигурност на информацията - на 11.01.2024 г. се проведе работна среща с NVL по въпросите на сигурността на информацията. Бяха дискутирани въпроси, касаещи съхранението на оборудване с ниво на класификация национално и на НАТО, което следва да се монтира на корабите в процеса на строителство. По молба на NVL специалисти от BMC посетиха завода МТГ „Делфин“, за да се запознаят с възможностите за съхранение на класифицирана информация. В завода е разкрита регистратура за класифицирана информация до национално ниво „Секретно“, което позволява съхранението на документи и оборудване до ниво „NATO Restricted“, съгласно Договора с NVL. На работна среща с NVL на 18.12.2024 г., беше заявено от представителите на NVL, че през месец декември 2024 г. е получено от корабостроителница МТГ „Делфин“ оборудване за зенитните ракети с ниво на класификация „Секретно“. Монтирането на това оборудване на борда на кораба ще изисква провеждането на допълнителни процедури за придобиване на необходимите сертификати от персонала на NVL и подписване на споразумение за повишаване на нивото на класификация по Договора с NVL.

Подготовка и обучение - на 12.06.2024 г. се проведе работна среща с представители на NVL по въпросите, касаещи логистичното осигуряване на курсовете за обучение на екипажите на корабите. Предвидено е курсовете (общо 70) да се проведат в периода от 28.10.2024 г. до 16.04.2026 г., както в България така и на територията на фирмите-подизпълнители или доставчици. Уточнено бе, че съгласно Договора NVL ще осигури транспорта, настаняването, храненето и 30% от дневните командировъчни пари на участниците, съгласно „Наредбата за служебните командировки и специализации в

чужбина“. В допълнение, NVL със свое писмо от 01.07.2024 г. декларира, че поема и разходите за вечеря в рамките на 35 % от дневните командировъчни пари. Медицинските застраховки ще са за сметка на МО. През 2024 г. бяха проведени следните курсове за обучение на екипажите:

Система за изстрелване на торпеда A244/Mod.3 „Leonardo” – 28.10-01.11 за оператори и 04.11-15.11 за техници по поддръжката в гр. Ливорно, Италия;

Основни данни и устройство на ммк – 2 курса в периода 02.12-13.12 в гр. Варна;

Уточняване на процедурите по провеждане на заводски изпитания (FAT) – проведени са всички 25 заводските изпитания за първия кораб и 7 от планираните 25 за втория кораб. За времето от 27.05 до 30.05.2024 г., представителите на BMC участваха във FAT на бойната информационна система (Combat Management System) и системата за управление на стрелбата (Fire Control System) за втория ммк, проведени от фирма SAAB в гр. Стокхолм, Швеция.

Приемни изпитания - Съгласно раздел XII и Анекс 7 от Договора започна подготовката, както от страна на NVL, така и от BMC за провеждане на изпитвания в пристанище (Harbor Acceptance Tests – HAT). NVL планират HAT на ммк 1 да започнат в началото на 2025 г. и да приключат до м. юли 2025 г. Съгласно чл. 52 (1) от Договора, Изпълнителят NVL започна разработването на Методика и спецификации за тестови изпитвания. До момента са предоставени на BMC 51 от общо 64 тестови спецификации, които са изпратени за съгласуване до Института по отбраната „Проф. Цветан Лазаров“, който е определен за представител на Възложителя по отношение на оценка на съответствието, съгласно чл. 15. (1) от Договора.

Отчет за състоянието на техническата документация - за отчетния период, от BMC бяха одобрени 17 чертежа. За информация, бяха получени 33 чертежа. Към момента, всички технически чертежи и схеми, предвидени за одобрение от Възложителя, са предоставени на BMC. Проектните схеми за изграждане на системите за контрол на достъпа и видеонаблюдение (IDS, PACS, CCTV) в помещенията за съхранение на класифицирана информация бяха одобрени от Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“.

Изпълнение на Споразумението за индустриално сътрудничество (ИС) - към момента са сключени споразумения:

- между „Leonardo s.p.a.“, като подизпълнител на NVL и „ТЕРЕМ – Флотски арсенал“, за сътрудничество в областта на обслужването, поддръжката и ремонта на ниво 3 от ремонтните органи на системата за изстрелване на торпеда на ммк.

- между „MTU“ и „Вест Болканс Машинъри БГ ЕООД“, за обслужване на главните двигатели.

Допълнителни споразумения (ДС).

На 16.01.2024 г. бе сключено ДС № 2 към Договора между МО и NVL за интегриране на системи Link-22 и Link-16(BU2). Съгласно споразумението, започна подготовка от страна на интегратора SAAB и през м. март 2024 г. на Възложителя бе предоставен документа „Преглед на производствената готовност (PRR)“, във връзка с който се подписа протокол за приемане на етапа и се извърши първо плащане.

На 14.08.2024 г. бе подписано ДС № 3 за изпълнение на Опция 1 „Системи за електронна война“ и Опция 2 „Радиотехническо въоръжение за усъвършенстване

способностите за борба с подводници“, към основния Договор с NVL. Споразумението направи изменения, както в основния договор, така и в ДС № 2 за системите Link. Въведе се нов график за строежа на корабите, според който първият кораб ще се приеме във ВМС в края на 2025 г. (без Опции 1 и 2 и Link), а вторият напълно оборудван в началото на 2027 г. През 2027 г. ще се извърши надграждане на способностите на първия кораб до окончателното му приемане в началото на 2028 г. Съгласно споразумението, цената по Договора се увеличава с 194 331 269 лв. с ДДС.

Издаване на сертификати за краен потребител (End-User Certificate) за доставка на продукти, свързани с отбраната и на изделия и технологии с двойна употреба, съгласно националното законодателство в Република България - издадени бяха сертификати за краен потребител, съгласно националното законодателство в Република България на фирма „Leonardo s.p.a.“, за доставка на пиропатрони за торпеда и на фирма „Elbit Systems“, за доставка на модем SPC 1940/2 от системата Link-22.

Доставка на боеприпаси - Във връзка с придобиването на боеприпаси бяха извършени следните действия:

В изпълнение на договора с „Leonardo S.p.a“ (УД 03-57/16.11.2022 г.) за доставка на торпеда A244/Mod.3, се проведеха две видео-конферентни срещи, на 05.02.2024 г. и 05.04.2024 г., между представители на ВМС и на фирмата, с цел приемане на доклади за извършените дейности (Progress Production Review Report). Докладите бяха приети без забележки. По покана на италианската страна, двама офицери от ВМС посетиха в периода 18-22.03.2024 г. заводите на Leonardo в гр. Ла Специя и складовете за съхранение на боеприпаси от ВМС на Италия в гр. Аула. Срещата беше ползотворна и даде възможност на специалистите от ВМС да се запознаят с производствения процес и с изискванията за съхранение на боеприпасите. Тези изисквания ще бъдат приложени при подготовката на склад за съхранение и торпедна работилница за обслужване на торпедата. През м. март 2024 г. беше извършено трето авансово плащане по постъпила фактура на стойност 19 231 285 лв.

По договора за доставка на ПКР „RBS 15 Mk3“ (УД 03-47/26.08.2022г.), в края на 2024 г. бяха получени два комплекта техническа документация в рамките на интегрираната логистична поддръжка.

Във връзка с придобиването на артилерийски боеприпаси и средства за радиоелектронна защита, с РМС № 412/17.06.2024 г. е приет Доклад за наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната, който да се прилага при провеждане на обществени поръчки и сключване на договори за доставка. След обявяването на решението се проведеха работни срещи с представителите на компаниите-изпълнители, като до м. декември 2024 г. работна група от МО и ВМС успя да подготви два международни договора, с „Leonardo“, Италия – за доставка на 76 мм боеприпаси за артилерийски комплекс за далечно действие ОТО Melara SR/MF и с „NAVAL Group“, Франция – за доставка на 130 мм боеприпаси за хидроакустическа защита на кораба „CANTO“. Към момента договорите не са подписани. Преговорите с доставчиците на 35 мм снаряди за артилерийски комплекс за близко действие „Oerlikon Millennium Gun“ и на средства за радиоелектронна защита с „Rheinmetall“, Германия са планирани да се проведат в началото на 2025 г.

Форсмажорни събития - на 26.03.2024 г., в Командването на ВМС беше получено писмо от NVL (Ref: Letter 94) във връзка с форсмажорните събития, случили се в подразделенията на NVL през 2023 г. Към писмото е приложен документ от Службата за сигурност на Германската телекомуникационна компания, удостоверяващ, че на 06.04.2023 г. офисите на NVL са били обект на организирана кибератака, което е довело до рестриктивни мерки, съпроводени със спиране на определени дейности на NVL. В писмото се подчертава, че съгласно чл. 117 от Договора, срокове за приемане на корабите се изместват с 3 месеца, в съответствие със срока на действие на форсмажорните обстоятелства.

Инцидентни събития - с писмо от Изпълнителя NVL (Ref. Letter-121/11.10.2024) Командването на ВМС беше информирано, че поради инцидентно замърсяване на главните разпределителни ел. табла на двата кораба, се налага тяхната подмяна с нови. Подмяната е планирана за месец февруари 2025 г. Това ще доведе до отлагане на завършването на междинен етап „Въвеждане в експлоатация на дизел-генераторите на ммпк №1“ от 10.01.2025 г. на 08.05.2025 г.

Времеви обхват - сключеният първоначално Договор между МО и NVL B.V & Co. KG предвиждаше доставката на първия кораб с включени ЗИП и обучение през м. август 2025 г., а втория кораб през м. юни 2026 г. Гаранцията, предоставена от Изпълнителя е валидна за период от 1 година след приемането на съответния кораб, а интегрираната логистична поддръжка обхваща период от 3 години след изтичане на гаранцията. Тези срокове бяха съответно удължени с три месеца след обявяване на форсмажорни обстоятелства от Изпълнителя NVL през 2023 г., а впоследствие адаптирани към графика в съответствие с ДС № 2 и ДС № 3 към Договора, както следва:

- Приемане на ммпк № 1 (без Link-22/16 и Опции 1 и 2) – ноември 2025 г.;
- Приемане на ммпк № 2 (включително с Link-22/16 и Опции 1 и 2) – януари 2027 г.;
- Надграждане на способности на ммпк № 1 – от март 2027 г. до януари 2028 г.;
- Приемане на ммпк № 1 (включително с Link-22/16 и Опции 1 и 2) – януари 2028 г.

През отчетния период бяха извършени следните плащания:

по Договора за ммпк, ДС № 2 и ДС № 3 - общо 165 840 365 лв. с ДДС, както следва:

- преглед на производствената готовност (PRR) за интегриране на Link-22 и Link-16BU2 по ДС №2 – 4 842 547 лв.;
- монтиране на главно оръдие на ММПК №1 - 73 800 690 лв.;
- завършен корпус на ммпк № 2 – 54 773 377,46 лв.;
- авансово плащане по ДС № 3 – 32 423 749,74 лв.

по Договора за ПКР RBS-15 – общо 17 915 402 лв. (без ДДС), както следва:

- трето авансово плащане на стойност 16 624 555 лв.;
- доставка на документация за 1 290 847 лв.

по Договора за торпеда A244/Mod.3 – общо 19 231 285 лв. (без ДДС).

Във ВМС разработва на корабната организация. Разработен е „План с основните дейности и мероприятия, свързани с процеса на усвояване на ммпк“. Издадена е заповед на командира на ВМС относно създаване на организация за планиране, провеждане и

осъществяване на контрол и помощ на дейностите, свързани с процеса по подготовка на личния състав, осигуряването, изпитанията и усвояването на ммпк. Изготвени са график и програма за провеждане на обучение на екипажите и персонала от ремонтните органи на ВМС по английски език и теоретична подготовка във ВВМУ.

Създадена е организация за ежеседмично посещение в корабостроителницата „МТГ Делфин“ от специалисти от ВМС и членове на екипажите, с цел наблюдение и контрол процеса на строителство на корабите.

Трябва да се има предвид, че са изразходвани финансови средства, планирани в Централния бюджет за инвестиционни проекти, които са отчетени по ОП 12.

Изразходваните финансови средства по ОП 12 през 2024 г. са в размер на **982 693 707 лв.**

През 2024 г. финансовите средства, изразходвани по политика „Съюзна и международна сигурност“ са в размер на **130 455 435 лв.**, разпределени по основни програми, както следва:

Основна програма № 4 „Членство в НАТО и ЕС и международно сътрудничество“.

Основното внимание беше насочено към активното участие на МО на Република България в процеса на формиране на политиките в областта на сигурността и отбраната и асоциираните с тяхното практическо реализиране инициативи и програми в рамките на НАТО, ЕС, двустранното, многостранно и регионално сътрудничество, с оглед осигуряване на защита на националните интереси и приоритети.

България продължи да участва активно в дейностите и мерките, свързани с укрепване на възпиращия и отбранителен потенциал на Алианса и изпълнение на засиления му ангажимент към Източния фланг и сигурността в региона на Черно море, в т.ч. чрез увеличаване на предното присъствие, включително и в България, както и по изграждане на необходимите отбранителни способности, вкл. способности на страна-домакин. В контекста на процеса по отбранително планиране на НАТО (NDPP), през 2024 г. основният фокус беше насочен към многостранните консултации на България с НАТО в рамките на етап 5 „Преглед на резултатите“ от процеса, в резултат на които беше приета оценката на НАТО за Република България по изпълнението на националните отбранителни планове и тяхното финансово осигуряване.

Програмата финансираше участието на български представители от столицата в организираните на различни нива и формати дейности и прояви от календара на НАТО (заседания, конференции, семинари и др.), чрез които се осигуряваха процесите на консултации и вземане на решения и се подпомага практическото изпълнение на приетите съюзни политики и решения. Адекватното представяне на България в заседания и други дейности на НАТО позволяваше активно ангажиране в разработването на документите и решенията на НАТО и в контекста на отразяване на националните интереси и приоритети, както и поддържане на осведоменост относно развитието и очертаващите се тенденции в работата на Алианса. Участието на българските представители в подобни форуми предоставяше възможност и за разширяване на експертизата и създаване на професионални контакти.

Темата за отбранителната готовност на ЕС получи силен фокус с приемането на Европейската стратегия за отбранителна индустрия (EDIP). Целта ѝ е да стимулира съвместното придобиване от държавите-членки, да подсили производствените способности на отбранителната индустрия за осигуряване на наличието на отбранителни продукти и техните компоненти и да насърчи отбранителното индустриално сътрудничество с Украйна. Стартираха дискусиите по изготвянето на Европейска програма за отбранителна индустрия като първа стъпка към реализиране на предвидените в Стратегията мерки и инструменти. Страната ни продължи участието си в процеса на изпълнение на приоритетите на Стратегическия компас на ЕС за справяне с предизвикателствата пред сигурността в европейски и световен мащаб. Във фокуса на усилията бяха: операционализирането на Капацитета на ЕС за бързо развързване и на Звеното за планиране и провеждане на военни мисии и операции, ускоряване на развитието на военната мобилност, Стратегията на ЕС за сигурност и отбрана в космическото пространство, подготовката на ВС за изменението на климата, засилване на ролята на Сателитния център на ЕС, създаването на инструменти за противодействие на хибридни и кибер заплахи и дезинформация, развитието на партньорствата и др. За насърчаване на съвместното изграждане на отбранителни способности ЕС продължи да развива вече стартирали отбранителни инициативи. През 2024 г. беше направен преглед на изпълнението на проектите по линия на Постоянното структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС (PESCO) и на Годишния координиран преглед на отбраната. В ход беше изпълнението на Работната програма на Европейския фонд за отбрана (EDF).

Програмата осигуряваше участието на български представители в ключовите направления от дейността на Алианса и прилагането на съюзните решения от срещите на най-високо равнище с акцент върху тези, които пряко ангажират страната ни в процеса на изпълнение и имат директни импликации върху сигурността ѝ. Тя помогна за постигане на максимална ефективност при осъществяване на отбранителната политика, с оглед адекватно развитие на способностите за гарантиране на националната и колективна отбрана. Чрез нея се финансираха дейности и инициативи на Алианса, които подпомагат изпълнението на дефинираните в национален контекст приоритети в изграждането и развитието на отбранителни способности и възложените на България Цели за способности на НАТО - 2021.

Осигурено беше представителство на политическото и военно ръководство на МО в ключовите форуми на високо равнище на НАТО и ЕС и основни мероприятия на работните органи и структури на международните организации, на които страната ни е член, чрез които планираните главна цел и приоритети на програмата бяха постигнати. Съществено значение за сближаване на националните позиции и изграждане на консенсус по ключовите теми на дебатите в НАТО и ЕС имаха и регулярните срещи на директорите по отбранителна политика. Във фокуса на стратегическите дебати бяха поставени приоритетни за държавите-членки теми и взети решения за продължаване на политическата и практическа подкрепа за Украйна.

Кулминационна проява в календара на НАТО през 2024 г. беше проведената на 09-11 юли 2024 г. юбилейна среща на върха на Алианса. Срещата във Вашингтон отбеляза 75-та годишнина от създаването на най-успешния и силен алианс в историята, който

запазва ключовата си роля в архитектурата на европейската сигурност и продължава да бъде гарант за сигурността и териториалната цялост на своите членове.

Осигурена беше и издръжката на националните и международни длъжности в щабове и органи на международни организации при стриктно спазване на поетите от Република България съюзни ангажименти. Политиката, свързана със заемането на длъжности извън страната беше съобразена с националните ни интереси и наличните кадрови и материални ресурси.

През отчетния период програмата изпълни целите, свързани с финансовото осигуряване на ангажиментите на Република България към НАТО и Европейския съюз, в това число участието на МО в многонационални инициативи, програми и механизми в контекста на развиването на отбранителни способности и участие в мисии и операции.

С присъединяването на страните към международни организации, държавите-членки поемат определени ангажименти, включително и такива, свързани със заемането на национални длъжности в националните представителства към международните организации, както и определени международни позиции от Военните секретариати на НАТО и ЕС, Командната структура и Структурата на силите на НАТО. В тази връзка програмата подпомагаше и изпълнението на поети от България в рамките на Алианса ангажименти за принос, в т.ч. провеждане на домакински мероприятия. Основен приоритет на програмата беше ресурсното осигуряване на издръжката на националните представителства и дългосрочно командированите военнослужещи и цивилни служители на МО към НАТО, ЕС и други международни организации, включително и дългосрочно командированите в щабове и органи на международни организации. Процентното попълване на длъжностите в представителствата на Р България към международни организации и в щабове и органите им за 2024 г. е 99%.

МО продължи да бъде активен и добре подготвен участник във всички процеси, произтичащи от развитието на Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС (ОПСО на ЕС), както и по линия на осигуряване на международния мир и сигурност в рамките на договорите и конвенциите, по които Република България е страна (ООН, ОССЕ и Организацията за забрана на химическите оръжия). Активното българско участие в планираните мероприятия е знак за съюзна солидарност и готовност за поемане на ангажименти в областта на европейската и световна сигурност и отбрана.

През 2024 г. продължи активното участие на МО на Република България, като страна член в Инициативата по подготовката и провеждането на срещи на страните от Югоизточна Европа, продължи активното участие в регионалните инициативи и Процеса от срещи на министрите на отбраната на страните от ЮИЕ (SEDM).

Със средства от програмата беше осигурена подготовката и участието в срещи на политическото и военното ръководство по SEDM, срещи на Политико-военния направляващ комитет на ММСЮИЕ (PMSC) и Координационния комитет на SEDM (SEDM-CC), както и провеждането на експертни срещи по регионални инициативи.

Програмата подпомагаше процеса на формиране, провеждане, координиране и контрол по политиките в областта на международното сътрудничество, двустранното, многостранното и регионалното сътрудничество в областта на националната и колективна сигурност и отбрана и военнотехническо взаимодействие.

През отчетния период програмата допринасяше пряко за реализиране на активна отбранителна политика на МО, насочена директно към провеждането и реализирането на ефективно членство в НАТО и ЕС и участие на Република България в колективната система за сигурност и отбрана. Чрез нейното реализиране се даваше възможност за ефективно и адекватно провеждане на регионалното и двустранното военно сътрудничество за развитие на специални отношения със стратегически съюзници от НАТО и в региона за изпълнение на целта по осигуряване на надеждна колективна сигурност и отбрана.

Изразходваните финансови средства по ОП 4 през 2024 г. са в размер на **43 873 796 лв.**

Основна програма 10 „Военно разузнаване“ („ВР“)

Служба „Военно разузнаване“, като модерна и високотехнологична служба за сигурност е един от основните елементи на системата за ранно предупреждение за рисковете и заплахите за националната сигурност и отбраната на Република България чрез предоставяне на разузнавателен продукт за формиране и реализиране на държавната политика в областта на националната сигурност и отбраната, отбранителното планиране, изпълнението на задачите и информационно осигуряване на българските военни контингенти, участващи в операции и мисии на НАТО, ЕС и ООН, трансформацията, модернизацията и развитието на ВС и изпълнението на ангажиментите на страната към разузнавателните общности на НАТО и ЕС, и към партньорските служби.

Изразходваните финансови средства по ОП 10 през 2024 г. са в размер на **86 581 639 лв.**

ИЗВОДИ

1. През 2024 г. изпълнението на секторните политики и отбранителните програми, които ги поддържат в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА беше прозрачно, ефикасно и ефективно и беше насочено към реализиране на политиката на Правителството в областта на отбраната и сигурността.

2. Продължи изпълнението на целите и приоритетите, утвърдени с Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2024-2029 г. Целта беше чрез изпълнението на отбранителните програми и съответното ресурсно осигуряване да се изграждат и поддържат необходимите отбранителни способности от ВС съгласно План за развитие на ВС на Република България до 2026 г. и Програма за развитие на отбранителните способности на ВС на Република България - 2032 г.

3. Изпълнението на програмния формат на бюджета на МО през 2024 г. по политики и отбранителни програми е в съответствие със Закона за публичните финанси, Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. и ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнение на държавния бюджет за 2024 г., Указанията на Министерството на финансите и решенията на Програмния съвет към министъра на отбраната по отношение на управлението и изразходването на финансовите средства през бюджетната година.

4. Планираните разходи за МО за 2024 г. – съгласно Закона за държавния бюджет за 2024 г. са в размер на **2 129 194 000 лв.** Разходите за отбрана, включващи разходите на МО, трансфер на ДВВУ, планираните средства в ЦБ и разходите, свързани с отбрана на

другите ПРБ за 2024 г. са в размер на **4 217 000 000** лв., което е **2,05 %** от БВП. Изразходваните финансови средства за 2024 г. са в размер на **3 696 797 717** лв., което представлява **1,83 %** от БВП (БВП е **201 470** млн. лв. съгласно Есенната макроикономическа прогноза на МФ от месец декември 2024 г.). Ако към разходите на МО се прибавят разходите, свързани с отбрана на другите ПРБ, разходите за отбрана са в размер на **3 963 604 025** лв. и са **1,97 %** от БВП.

5. Изразходваните финансови средства за капиталови разходи през 2024 г. са в размер на **1 286 811 184** лв., което е **35 %** от разходи на МО за 2024 г. (с ДВВУ).

6. Ресурсното осигуряване на отбранителните програми през 2024 г. беше извършено съгласно утвърдените приоритети, планираните цели и крайните резултати, утвърдени в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2024-2029 г.

7. Некомплектът и високото текучество на кадри са предпоставка за недостатъчен брой подготвен личен състав, което затруднява процеса на планиране, усвояване и експлоатация най-вече на съвременни и високо-технологични системи. Дори и при достатъчни нива на финансиране, без достатъчен личен състав е невъзможно придобиването на нови и поддържането на придобити вече способности.

8. С увеличението на възнаграждението на военнослужещите интересът към военната професия се увеличи. През месец декември 2024 г. броят на кандидатите за заемане на вакантни длъжности е в съотношение трима кандидати за една длъжност. Ако се запази интересът на младото поколение към военната професия некомплектът на личен състав във ВС за няколко години ще бъде преодолян. Към 31.12.2024 г. некомплектът на ВС е **22 %**, а към 28.02.2025 г. е **21 %**.

9. В МО се прилага управление на инвестиционните проекти, свързани с модернизацията на ВС по метода Управление на проекти в контролирана среда (PRINCE 2). Целта е придобиване на ново въоръжение и техника (ВиТ) и модернизация на съществуващото ВиТ, както и осигуряване на изграждането на отбранителните способности чрез изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти, които са включени в Портфолиото проекти на МО и в Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г. в рамките на разполагаемите ресурси.

10. Подготовката на личния състав от СВ среща затруднения за постигане на пълните способности на декларираните формирвания, поради смесено използване на съвременно оборудване и екипировка с вече амортизирано и към края на жизнения си цикъл оборудване и екипировка. Ограниченият ресурс на наличните изправни самолети и авиационна техника във ВВС не позволи провеждането на необходимата летателна подготовка по стандартите на НАТО, което от своя страна води до слаба приемственост при летателния състав, натоварване и риск за нивото на безопасност на полетите. Корабите от състава на ВМС, декларирани като сили за развързване на НАТО, са към края на жизнения си цикъл, като поддържането на техните способности, както и тяхната поетапна подмяна, са заложили в одобрената и приета от МС Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г. Наложеният допълнително финансови и материални ограничения затрудняват достигането на определените в Алианса критерии за дни на море на корабите.

11. С цел изпълнение на утвърдените планове и програми за подготовка и поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС, за подготовка на военните формирования през 2024 г. бяха планирани **12 366 626** лв. Изразходваните финансови средства за подготовка през 2024 г. са в размер на **18 581 484** лв., което е **0,5** % от разходите на МО. В тази сума са включени и средствата за участие в международни учения, семинари, планиращи конференции и други форми на подготовка, проведени през 2024 г.

12. Необходимо е да продължи участието на декларираните формирования в съвместни учения и подготовки със съюзниците от НАТО и ЕС, при което да се търсят възможности за придобиване на нови знания и умения, споделяне на поуците от практиката, нови тактики, техники и процедури за постигане на необходимата оперативна съвместимост.

13. Продължава работата за постигане на изискванията на качествените ЦС-2021, които се определят от приетите стратегически документи в НАТО като Минимални изисквания към способностите (Minimum Capability Requirements) и Каталог на способностите (Capability Codes and Capability Statements). Страната ни изпълнява в пълен обем определените количествени ангажменти по пакет ЦС-2021, но не и в качествено отношение, поради ограничените възможности на основните системи на въоръжение.

14. За покриване на изискванията по качествените ЦС-2021 е наложително с ускорени темпове да се извърши модернизацията на ВС, което е свързано с осигуряването на необходимите финансови ресурси. Промяната в средата на сигурност налага ускоряване на процеса по модернизация и превъоръжаване, поради изключителните затруднения в поддръжката на остарялото въоръжение и техника, както и поради необходимостта от съвременни способности за гарантиране на изпълнението на дейностите по възпиране и отбрана.

15. По отношение на реализацията на проектите за модернизация на ВС и придобиване на нова техника успешно се изпълняват следните инвестиционни проекти: проектът за придобиване на нов боен самолет – първи и втори етап, проектът за придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб и съответното въоръжение за корабите, както и проектът за придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада. Инвестиционни проекти на видовете ВС са на различни етапи на изпълнение и са свързани с развитие и поддържане на отбранителните способности на ВС, както и с изпълнение на ЦС - 2021. За 2024 г. по ЦС - 2021 са изразходвани финансови средства в размер на **1 101 331 149** лв., което е **30** % от общите разходи на МО.

16. В ОП 12 „Управление на инвестиционни проекти“ са включени 28 инвестиционни проекти по категория 1 от Портфолиото проекти на МО и 18 инвестиционни проекти по категория 2 от Портфолиото проекти на МО (финансово неосигурени). По 16 инвестиционни проекти са изразходвани финансови средства през 2024 г.

17. Необходимо е да продължат усилията за ускоряване на модернизацията във ВС за изпълнение на поетите ангажменти по приноса на страната в системата за колективна

отбрана на НАТО и ОПСО на ЕС, със специален фокус върху дефинираните приоритети за Република България:

- изграждане на механизирана бригада с необходимите формирования за бойно осигуряване и поддръжка;
- поддръжка и развитие на интегрирана морска ситуационна осведоменост.